

PO TREH LETIH OBETANJA SOCIALNE ZAŠČITE

GOSPODARSKA GOTOVOST JE V TEJ UREDBI ZA DELAVCE IN FARMARJE NEMOGOČA!

"\$360 na leto zadostuje za preživljanje
in ohranitev zdravja", pravi zakon v Ill.

Revni začetki starostnih pokojnin. — Problem
zavarovanja brezposelnih še vedno odrivan

TRETJE leto Rooseveltove administracije je pri kraju. Za enega izmed svojih največjih uspehov je proglašala sprejete predloge v prid socialne zaščite, na pr., starostne pokojnine, zavarovalnine za vdove in zavarovanje proti brezposelnosti.

Zvezna vlada je obljubila prispevati v sklad za pokojnine vsem državam, ki ga uvedejo, in sicer \$15 na mesec za vsakega, ki je do nje upravičen in jo bo prejemal pod pogojem, da najmanj tolikšno vsoto plača tudi država.

Dasi je kongres te zakone sprejel v prošlem poletju, se legislaturna posameznih držav ni mudila, da bi se poslužile prilike ter sprejele slične zakone v soglasju z določbami v federalnem zavarovalniškem načrtu. Kajti legislature za delavce nimajo denarja.

Države, ki so zakon za pokojnine že sprejele, so skoro vse vpisale vanj toliko omejitvenih določb, da so mu vzele njegovo socialno vrednost.

Vsakdo, ki bi vprašal za pokojnino, bi moral to storiti kot berač in dokazati, da je berač. Le nekatere zakonodaje so bile z določbami toliko liberalne, da so sklenile dajati pokojnine starim delavcem ne kot miloščino ampak kot podporo, do katere je človek upravičen, ker je s svojim delom prispeval k "narodnemu bogastvu".

Eden najslabših pokojninskih zakonov je bil sprejet ta mesec v illinojski legislaturi.

V razpravi je bilo poudarjeno, da je v Illinoisu 450.000 ljudi, ki so nad 65 let stari, in izmed teh jih kakih 200.000 potrebuje podporo, za katere

Letos je dalo življenje v razrednem boju 33 delavcev

V razrednem boju ni priznanja. Toda žrtve so zmerom delavci, kajti izkoriščevalci ne gredo na fronto. Za svoje boje najemajo druge in ob enem skrbijo, da si ohranijo oblast v svojih rokah.

V prošlih tednih so bili ubiti trije delavci, ker so bili aktivni v razrednem boju. V Kansasu, Kan., so ubili socialističnega delavca, W. Polleya, v Tampu, Florida Joseph Shoemakerja in v Detroitu 26 let starega socialističnega delavca, Carl Swansona.

Slednjega je ustrelil pred 4. tedni foreman avne delavnice, v kateri je bila stavka. Rani je Swanson podlegel 15. dec. Foreman Eugene Green, ki je od dal usodni strel, je bil aretiran šele tri tedne po storjenem zločinu. Stavka v njegovi tovarni traja šesti teden. Okrog 3.000 delavcev je prizadetih.

O napadu na Joseph Shoemakerja v Tampu smo poročali podrobno v prejšnji številki. Bil je ugrabljen zaeno s šestimi tovaršji, ki so imeli unijsko in socialistično sejo, gnan na policijsko klet, kjer so ga kmalu izpustili, toda zunaj policijske postaje je že čakala organizirana skupina ter ga ugrabila in odvedla. Poleg njega so siloma vzele s seboj še dva druga. Vse tri so slekli, mučili in pretepli. Shoemakerju so dali najtežje poškodbe, katerim je končno podlegel.

Proti temu živinskemu mučenju, pri katerem so sodelovali tudi policaji, je protestirala

Angleži razlagajo svojo vnano politiko

Veselica kluba št. 1
v Chicagu in kluba v
Springfieldu 31. dec.

CHICAGO.—Klub št. 1 JSZ priredi veselico na Silvestrov večer v torek 31. decembra v dvorani SNPJ. Godba bo v obeh dvoranah. Vstopnice v predprodaji so 40c in pri blagajni 60c. Ob 12. uri starega leta bodo predvajane žive slike.

SPRINGFIELD.—V tej naselbini priredi Silvestrovo zabavo klub št. 47 JSZ. Vršila se bo v Slovenskem domu.

Napredek socialistov v Bernu

Pri prošlih municipalnih volitvah v Bernu, Švica, je izšla soc. stranka najjačša iz boja in dobila tri mandate. Vseh skupaj je sedem. Socialisti imajo en mandat več nego prej.

Jačanje reakcije v tej deželi pod masko patriotizma in amerikanizma

Zakoni za okrnjevanje civilnih svobod se množe. — Nasilna dejanja proti delavskim agitatorjem ne kaznovana. — Justična preganjanja

Leto 1935 je bilo ne samo nadaljnje leto krize ampak tudi leto ljute "patriotične" propagande. Sprejeti so bili nešteti zakoni in ordinance za okrnjevanje svobode govora, zborovanja in tiska.

V New Yorku je bila po Thomasovi-Browderjevi debati sprejeta ordinanca, ki določa, da mora biti v vsakem prostoru, kjer zboruje 15 ali več oseb, razobešena velika ameriška zastava. "Proti rdečkarjem bo

konvencija je določila za njen sedež Tampo. Apel za premeštev konvenčnega sedišča drugam je poslala tudi znan zveza črncev National Association for Advancement of Colored People. Predsednik Green je baje obljubil, da se delegati ne bodo zbrali v Tampu, ako oblast v slučaju Shoemakerjevega umora ne bo izvršila svoje dolžnosti.

Vsega skupaj je bilo letos ubitih v stavkovnih in drugih konfliktnih razrednega značaja trintrideset delavcev.

K. of C. nadaljujejo z intrigami proti Mehiki

Organizacija Knights of Columbus se je dne 17. decembra znova obrnila na predsednika Roosevelta, da naj posreduje pri mehiški vladi v imenu civilizacije, svobode vesti in ameriške tradicije svobodnega bogoslužja.

Na prejšnje njeno pismo je predsednik odgovoril, da je reguliranje verskih ceremonij v Mehiki notranja zadeva Mehike, ne pa predsednika ali vlade Zed. držav. Dejal je, da ameriška vlada želi, da se Američanom, ki potujejo ali žive v drugih deželah, dovoljuje svobodno opravljanje verskih obredov. Kar se tiče Mehike, ni dobila ameriška vlada od Američanov niti ene pritožbe, da se

Cesar Selassie pri strojni puški

"Negu" Haile Selassie je res šel na fronto — in še zelo na nevarno fronto! Italijanski vojaški letalci so skušali dognati, kje je njegov tabor, a se jim ni posrečilo. Z bombami niso štedili. Na sliki je cesar Selassie, ki ga častnik uči, kako je treba operirati strojno puško.

treba drastično postopati," je izjavil eden izmed mestnih očelov, "zato je ta ordinanca šele začetek." Za drugo naredbo je priporočal ordinanco, ki naj inozemcem prepove govoriti na uličnih shodih. Dotičnik trdi, da mnogi komunistični govorniki v New Yorku niso državljudani, a vzlic temu uživajo gostoljubnost mesta in dežele, kateri skušajo vreči njene institucije.

Država Michigan ima zakon, ki omejuje zborovalno svobodo in pa funkcioniranje komunistom.

Mnogi okraji so sprejeli določbe, da se šolskih avditorijev ki so za zborovanja brezplačni, ne sme oddajati organizacijam in govornikom, kateri so proti sedanjim uredbi in ustavi. To naj bi zadelo vse, ki ne soglašajo s kapitalističnim sistemom in so za preuredbo gospodarskega reda.

V Californiji, v Oregonu, v Indiani in v mnogih drugih državah je še vedno v veljavi antisindikalistični zakon in drugi, ki so bil sprejeti med vojno. Večinoma se jih oblast zdaj še ne poslužuje, a v slučaju, da se

predsednik moral grajati mehiško vlado in obsoditi njene perspektive proti katoličanom v imenu človečanstva in v imenu verske svobode.

V času zadnjega zasedanja zveznega senata je predlagal protestno resolucijo proti Mehiki senator Borah. Toda ni bila sprejeta, ampak "potlačena". Pismo K.-C. dolži predsednika odgovornim za zadušitev Borahovega protesta.

Klerikalni propagandi se je posrečilo zaneti v Mehiki precejšnje uporniško gibanje. Učitelji in učiteljice ter občinski odborniki na deželi so v neprestani nevarnosti za svoja življenja, ker so bigotni peoni nasečevani, da jim bodo duše po-

Hearstovi propagandi posreči zaneti patriotično histerijo, bodo spet privlečeni na dan in prične se preganjanje v tolikšnem obsegu, kakor med vojno.

Značilen je na pr. slučaj, ki se je zgodil v Georgiji. Črncev Angelo Herndon je bil vsled svojih delavskih aktivnosti aretiran. Pri njemu so dobili "komunistično literaturo" in nato so ga obtožili na podlagi georgijskega zakona iz leta 1866, ki obtožbi pa so dodali, da je niti nezadovoljnost med črnci, zato da bi na jugu ustanovili zamorsko republiko.

Herndonov zločin je bil v tem, da je organiziral tisoč družin, med njimi 600 belopoltnih, za religiozno akcijo. V Georgiji pa smatra vladajoča belopoltna kasta mešanje črncev z belimi na skupnih zborovanjih ali v paradah za ponižanje bele rase.

Obsodili so ga od 18 do 20 let v "chain gang", to je, v prisilno delo, z verigami na nogah, k verigam pa so pritrjene železne uteži, da "zločinec" ne more pobegniti. To je smisel definicije "Chain gang".

(Nadaljevanje na 2. strani.)

MOBILIZIRANJE DEŽEL ZA MOŽNI SPOPAD Z IL DUCEJEVO ITALIJO

Strah premierja Laval in njegovih pristašev
pred gotovim polomom Mussolinijevega režima

ZAVRZENJE predloga angleške in francoske vlade, ki sta hoteli pokloniti dve tretjini Etiopije Italiji, kar je mnogo več nego si jo je že osvojila, je Mussoliniju njegov položaj spet zelo omajalo. Najprvo sankcije, ki mu same na sebi niso toliko nevarne, ker mu olje ni še ustavljeno, mnogo sirovina pa dobiva iz Zed. držav in Južne Amerike. A sčasoma bo tudi ta — čeprav zelo omejen bojkot — pritisnil Italijo na kolena, in možno je, da ji povzroči tudi usodni notranji kaos, ki ji stori konec kot velesili. Omdaljš bo trajala vojna v Etiopiji, toliko bolj se bo Italija notranje izčrpavala in bojkot bo zanjo vedno bolj obetaven.

Francoski premier Laval hoče Italijo rešiti poloma, ker jo smatra za zaveznico proti Nemčiji in za močno ter odločno varuhinjo "avstrijske neodvisnosti". Zato si prizadeva, da vojno v Etiopiji čimprej konča in to kolikor največ mogoče v korist Italiji.

V njegovo stališče je končno pristal tudi angleški minister vnanih zadev Samuel Hoare. Mussoliniju sta skupno predlagala na stroške Etiopije pogoje za poravnavo, ki so bili izdajstvo nad društvom narodov in ob enem jasno pokazali dvojno vlogo sedanje angleške vlade.

Skoro vse javno mnenje v Angliji in v drugih državah, ki so pridružene ligi je obsodilo zavratni angleško-francoski pakt. Pod tem pritiskom je Hoare resigniral, premier Baldwin pa je v parlamentu priznal, da je bilo to dejanje vlade zmotno in ga obžaluje. Konservativna večina mu je vsled njegovega kesanja izrekla zasnepo, toda Baldwinov prejšnji ugled je temeljito omajal.

Na zgražanja proti angleški vladi odgovarjajo njeni krogi v bistvu tole:

Anglija se je postavila na čelo društva narodov v kampanji, da se Italijo proglasi v smislu liginih določb za napadalno in se jo kaznuje s sankcijami. Anglija je imela s sankcijami zelo resen namen, ne pa mnoge druge države lige. V nekaterih se je pričela ljuta kampanja proti Angliji, češ, čemu bi hodili za Veliko Britanijo po kostonj v ogenj? Anglija je kljub temu hotela dokazati, da je pripravljena storiti vse v svoji moči, da (Nadaljevanje na 4. strani.)

Italijanska federacija S. P. proti stališču eksekutive soc. stranke glede sankcij

Odbor italijanske socialistične federacije v Zed. državah, pridružena socialistični stranki, je na svoji seji v Chicagu sprejel resolucijo, v kateri izjavlja, da se ne strinja z eksekutivno socialistično stranko, ker se je izrekla proti sankcijam in namesto njih za takozvane "delavske sankcije".

Resolucija italijanskih sodrugov v Ameriki pravi, da je stališče socialistične eksekutive v konfliktu s stališčem milijonov delavcev po svetu, ki so se izrekli za sankcije. Podpirata jih obe socialistični internacionali (politična in strokovna), dočim je stališče, ki ga podarja eksekutiva soc. stranke enako, kakor ga zastopajo buržvanski pacifisti, konstatira jujava italijanske federacije. Resolucija poudarja, da govore

italijanski sodrugi tudi v imenu beguncev, ki so utekli brutalnemu Mussolinijevemu režimu. Dalje pravi, da priznava težke probleme, ki so nastali z Mussolinijevo invazijo, ampak s pacifističnimi resolucijami zoper vojno in fašizem se jim ne pride v okom.

Izjava eksekutive soc. stranke glede sankcij je presenečenje za italijanske borce proti fašizmu, konstatira resolucija italijanskih sodrugov, in izražajo nado, da bo svoje stališče spremenila v soglasju s sklepi obeh delavskih internacional, kateri predstavljata res ogromno večino mednarodno organizirane proletariata.

Resolucijo italijanske soc. federacije je objavil New Leader, ne pa Socialist Call, kateri je glasilo militantov.

KJE, ČEMU IN KAKO LAHKO SODELUJEMO?

Delavsko gibanje je stvar aktivnosti delavcev. Kjer se ne brigajo za nobeno stvar, razen za prazne marnje, tedaj v takih krajih ni "delavskega gibanja" ampak mrtvilo.

Zdaj, ko smo na pragu novega leta, je dobro, da se vprašamo: Ali smo bili dovolj delavni za koristi svojega razreda? Ali smo v svojem udejstvovanju izvršili mnogo napak? Kaj je treba storiti, da bomo v bodočem letu s svojim delom boljše uspeli?

To niso brezpomembna vprašanja, zato jih je treba vzeti resno in se nalog in dolžnosti tudi resno lotiti.

Glavna naša briga zdaj je, razpečevanje Ameriškega družinskega koledarja, kajti če le mogoče, potrudimo se, da ne ostane niti en neprodan koledar v uradu. Prav tako potrebno je, da vsi pomagamo v razpečevanju knjig Cankarjeve družbe.

Dalje: Agitirajmo, da se pridruži v prihodnjem letu Prosvetni matici še več društev in da JSZ naraste na tisoč članov.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET

CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Na pragu leta 1936

Božična voščila so za eno leto pri kraju. Trgovski biroji poročajo, da je bil business v tej sezoni veliko boljši kot v božični sezoni prejšnjih treh let. To naj bo znamenje, da so se "boljši časi" spet vrnili.

Ljudi je res več uposlenih, trgovine so bile res bolj napolnjene in vtržene vsote so bile višje nego lani ali predlanskim. Ampak zvezni dolg je narasel na trideset milijard dolarjev, kar je višja obveznost kot kdaj prej v zgodovini te republike. V sedanji uredbi bo to breme ležalo čezdalje težje na delavskem ljudstvu. Življenski standard mu je bil v tej krizi drastično znižan. Znatno odstotek mezde gre za indirektno davke. Povišavajo se od leta do leta. Kljub temu vlada ne more izhajati, ker jemlje tam, koder najtežje dajo, dočim dopušča, da se milijardna premoženja večajo in donosajo po milijon in tudi nad milijon dolarjev čistega prebitka lastnikom ne da bi zanje izvršili kaj dela.

New deal gospodarskega sistema ni spremenil, ne reformiral, samo zadolžil se je njemu v prid.

Ako je kje dežela na svetu, kjer bi ljudstvo res lahko živelo v blagostanju, tedaj so to Zed. države. Za vse prebivalce je vsega zadosti, vrh tega pa bi še toliko ostajalo, da bi zalagali s potrebščinami prebivalstvo ubožnih dežel, katere nimajo toliko prirodnih virov in so odvisne od uvoza za svojo eksistenco.

Nesmiselno je stradati ob preobilnih zalogah živih — katerih je toliko, da jih new deal uničuje. Stotisoče ljudi gazi v boleznih, ker nimajo denarja za zdravilne in bolniško oskrbo. Nešteto otrok hodi po potih, ki dovajajo v zločinstva, ker jim starši ne morejo nuditi doma in oskrbo, kakršna človeka dviga k samoponosu in v gotovost, da si bo, ko pride čas, lahko sam služil kruh. Tisoče in tisoče farmarjev je ob kmetije, ker jim profitni sistem ne dopušča normalnega, smotrnega trgovanja. Tisoče in tisoče starih delavcev si končava življenje, ker jih je industrija, v kateri so se izčrpali, zavrgla in s tem tresčila v bedo.

V deželi, ki je toliko bogata, da lahko vsakemu nudi priliko za dostojno preživljanje in ekonomsko sigurnost, ni vzroka za paniko, za izgube, polome, za samomore vsled bede in za splošno gospodarsko krizo.

Kaj je izhod? Obljube za visoke penzije gotovo ne, kajti to je gibanje pustolovcev, ki obljublja po \$200 na mesec, a sistem kakršen je, naj ostane.

Ničesar na svetu ne odpravi v tej deželi problema brezposelnosti, nobena stvar ne more uvesti sigurno priliko za blagostanje širokih množic, razen socializem!

Ogromna bogastva naj postanejo ljudska posest. Sistem obratovanja naj se zgradi na temeljih produkcije za potrebo in svetost profita se naj zavrže.

Vsako drugačno zdravljenje sedanjih razmer je le umetno podaljševanje življenja bolniku, ki je neozdravljiv.

To smo lahko videli letos, lani in predlanskem. Prav tako šola nas čaka v letu 1936. Čemu se ne združiti za socialistični program, namesto da bi poslušali razne nove preroke, ki jih je nam prinesla kriza in ki izginjajo drug za drugim čim se ulete, njih mesta pa zasedajo prav taki sanjači, utopisti in samopostavljeni Mojzezi?

Za razumevanje socialističnega planiranja in socializma kot gospodarskega sistema je treba seveda znatno mero več razumevanja kakor pa za enostavno obljubo, "\$200 penzije na mesec". Vzrok vztrajnosti krize je naš dejstvo, da delavcem primanjkuje potrebne razumevanja in znanja, pa morajo hote ali nehoti dopuščati, da se razmere igrajo z njimi. Pet ali deset milijonov delavcev, ki se bi organizirali za socialistični gospodarski program, bi pripomoglo, da si bi res lahko voščili več veselja in nastopnem letu.

To se zgodi prej ali slej, ker se mora. Uprimo se v delo za dosego tega cilja vsi, ki hočemo, da se čimprej uresniči.

Dividende — merilo "prosperitete"

Predsednik Roosevelt v svojih govorih prošle tedne poudarja, da so se razmere definitivno izboljšale in da vladi vsled tega ne bo več treba novih posojil za relief.

Glavni znak vračajoče se prosperitete so po zadržili demokratskih vodij dividende, ki so bile v novembarskih izkazih ameriških korporacij najvišje v zadnjih petih letih.

Dividende se res obnavljajo in business je v splošnem boljši. Vprašanje je le, ali po zaslugi vladnih zadolžitvev, kar pomeni šintarsko zdravljenje ekonomskih razmer in povečanje bolezni pozneje, ali pa so regulacije in druge okolščine res dovedle kapitalistično gospodarstvo v normalnejši tok.

Ne prvo ne drugo ni pravilna pot v "prosperiteto", kajti že to, da se poudarja naraščanje dividend, je napačno gospodarstvo. Dejstvo je, da je ameriško delavstvo danes z ozirom na cene življenskih potrebščin slabše plačano kot kdaj poprej in da je življenski standard drastično znižan ter se bolj in bolj približuje onemu evropskih delavcev.

Velika večina uposlenih ameriških delavcev zasluži danes komaj za zasilno preživljanje. Vsled tega je primorana odreči se marsičemu kar človeku lajša življenje.

Sistem, ki poudarja dividende v prvi vrsti, ne bo nikdar v stanju ustvariti blagostanje za delavsko ljudstvo. Vse, kar danes zmore, je relief, kateri skrbi, da ljudstvo ne umira gladu. Koncem konca je to dobra investicija za tiste, ki so odvisni od dividend, kajti sestrane množice bi se morda uprle in položaj za parazite poslabšale.

REŠEVANJE MORNARJEV S POTOPLJENE LADJE

Blizu Filipinskih otokov se je potopil angleški parnik Silver Hazel. 52 mornarjev se je s njega rešilo na bližnje pečine, kjer so bili pet dni, predno je dospel do njih ameriški parnik Peary in jih otel smrti.

Ivan Toplikar:

FRIDERIK ENGELS

(Nadaljevanje)

Poleti 1848 je začela reakcija v Nemčiji že dvigati glavo. Ker je koncentrirala vojaštvo v Porenju, je bilo sklicano v Kölnu veliko protestno zborovanje, na katerem je govoril tudi Engels; na tem zborovanju se je prvič sestal s poznejšim voditeljem nemškega delavskega gibanja Lassallom. 25. septembra je prišlo v Kölnu do nemirov, nad mestom je bilo proglašeno izjemno stanje; "Novi renski časnik" je moral začasno prenehati izhajati, mnogo ljudi pa je bilo aretiranih. Ker Engels v taki dobi ni maral sedeti v ječi, je pobegnil v Belgijo, kjer so ga aretirali in po odgonu spravili na francosko mejo. Ko je začel 12. oktobra "Novi renski časnik" zopet izhajati, je bil Engels že v Parizu. Pariz pa je nudil tedaj sila žalostno sliko: v julijški bitki je bil proletarijat poražen, pariške ulice so bile mrtve, triumfalna je reakcija in pripravljala se je bonapartizem, ki ima glede svojega postanka in načina vladanja precej sličnosti z današnjim fašizmom. V takih razmerah Engels v Parizu ni vzdržal. V dobi, ko se je pripravljala v Berlinu reakcija na odločilni udarec, ko se je Ogrska osamosvojila in začela borbo proti Habsburžanom, ko se je pripravljala revolucija na Dunaju — v tej dobi se ni zmedel Engels za nič, nego se je napotil, ker ni imel denarja, kar peš v Švico. Medpotoma je užival lepoto in milino francoske vinorodne pokrajine, pokušal je različna vina, ki jim je zapel v nekem pismu visoko pesem, obenem pa je spal z vitki mi francoskimi dekleti, ki so mu bila bolj všeč kakor nemške bunte. Engels je bil zdrav človek, bil je ves življenjski —

in treba je že enkrat povedati, da so samo taki življenjski in zdravi ljudje sposobni za vodstvo zlasti delavskega gibanja, ki ga bolne, neživljenske rože le prerade izmalčijo s tem, da zanesejo svojo bolnost, ki kaže vse v napačni perspektivi, v gibanje.

Ob koncu oktobra je prispel Engels v Švico, kjer je vladalo tiho in mirno življenje, ki se ga svetovni dogodki niso kar nič dotaknili. Tudi v takem okolju ni vzdržal — januarja 1849 je bil zopet v Kölnu.

Leto 1849 se je začelo slabo: nemško gibanje je plahnelo in tonilo v "birfilistrstvo". Pač pa je začelo plamteti na Ogrskem. Ker je bil uspeh ali neuspeh ogrske revolucije odvisen predvsem od pravičnega načina vojskovanja, se je začel Engels ukvarjati z vojaškimi znanostmi, ki je v njih kasneje dosegel velike uspehe, kar mu je prineslo v Marxovi družini vzdevek "general". V tej dobi je pisal tudi mnogo o Slovanih, ki so se mu pa močno zamirili ne samo radi ruskega carizma, nego tudi zato, ker so pomagali pri zadušitvi ogrske revolucije. Vse to ga je zanimalo, da je začel govoriti o prvenstveno naprednih in prvenstveno nazadnjaških narodih in k slednjim je šel tudi Slovane, ki jim zato v bodočnosti ni pripisoval kdo ve kake vloge. Kajpak se je Engels v tem zmotil.

Spomladi 1849 se je začel tudi v Nemčiji odločilni boj med reakcijo in napredkom. Vlada je začela znova koncentrirati vojaštvo, kar je zbudilo zlasti v Porenju veliko ogorčenje. Engels se je vrgel sedaj zopet z vso svojo mladostno silo v gibanje, navedla so ga znova velika upanja, ki so ga pa tudi to pot razočarala, ker ni računjal z neodločnostjo malomeščan-

stva in z dejstvom, da se proletarijat še vedno ni dvignil iz močvirja pijanosti. 9. maja so bile v Elberfeldu postavljene barikade; tu je postal Engels nadzornik barikad in je kot topničar razmeščal tudi topove. Napravil je celo strateški načrt, ki se pa radi neodločnosti malomeščanstva in nezaupljivosti velemeščanstva ni obnesel. 13. maja pa je doživel dogodek, ki se mu je globoko zarezal v dušo. Ta dan ga je namreč premotilo, da je šel z rdečo revolucionarno šerpo okrog vratu v Barmen, da bi od tam pregledal iz daljave obrambne naprave v Elberfeldu. V Barmenu pa je srečal svojega očeta, ki je pravkar šel v cerkev k maši. Konflikt je bil neizogiben: oče je široko zamahnil z roko in devetindvajsetletni sin se je globoko ujaljen vrnil v Elberfeld. Kasneje sta se sicer pobotala, toda v svoji notranjosti sta ostala drug drugemu tuja. Kmalu po tem dogodku je Engels zapustil Elberfeld in odšel v Köln.

(Dalje prihodnjici)

Stroški za vzdrževanje CCC fantov

Robert Fechner, direktor C. C. C. (Civilian Conservation Corps), pravi, da jih stane vsako izmed mladeničev, ki jih imajo v službi, povprečno \$1.200 na leto. Plačajo jim po \$30 na mesec (\$360 na leto). Drugi izdatki so za prehrano, obleko, vožnjo, gradnjo kemp itd. Vseh CCC fantov je zdaj nad 300.000. Ko jih je bilo največ, je znašalo njih število nad 460.000. Vseh kemp so imeli največ blizu 2.500. Znižali jih bodo na okrog 1.500.

NACE MIHEVC

Izmed starokrajskih sodrugov se je za naš pokraj v Ameriki večko zanimal Nace Mihevc. Precej njegovih člankov, razprav in kratkih povesti je bilo priobčenih v ameriških slovenskih listih. Tisti slovenski socialisti, ki so se v delavskem gibanju udeleževali že v starem kraju, ali pa se učili v njemu, da se razvijejo v agitatorje med delavci v tej deželi, se godruga Mihevc dobro spominjajo.

Dne 5. decembra je umrl. Delavska Politika poroča o njemu: "Rojen je bil dne 30. junija 1870. na Vrhniki pri Ljubljani. Bil je ključavničar in nastavljen kot monter v mestni plinarni v Ljubljani.

Sodrug Mihevc se je že zgodaj udeleževal v socialističnem in strokovnem gibanju, kjer je upravljal prav vidna mesta. Znan je bil kot poljuden govornik in dopisnik delavskih listov, zlasti po svojih posrečenih povestih. Njegovo življenje je bilo jako burno ter je moral pretrpeti marsikatero preganjanje.

Naročite si Proletarec, ki je res pravi delavski list.

tem in onem

Italijanke prispevajo prstane za ubijanje svojih mož in sinov

Mussolini je v stiski za zlato. Državne blaginje so vedno noma pometene in skladnica zlatih kock je porabljena za nakup municije in olja, ki ga dobiva Italija iz inozemstva. Zaradi tega se je il duce obrnil na italijanske žene in na moše: "Prispevajte svoje zlate in srebrne prstane ter drug nakit!" To kolekto je podžrel zelo dramatično, s paradami, z objemanji, zvonenjem in blagoslovi. Pričakuje, da dobi na ta način več sto milijonov dolarjev, ki jih rabi za financiranje vojne.

Svoj poročni prstan je vrgla v nabiralnik tudi kraljica Helena. Monsignor Bartolomasi jo je blagoslovil, ker se je iz ljubezni do Italije poslovila od dragega spomina, poročnega prstana, in dobila v zameno prstan iz železa.

Mnoge ženske so jokale — morda ne toliko iz sentimentalnosti, ampak ker so se morale iznebiti svojih zadnjih vrednot. Tudi na nadškofe, škofe in kanonike pritiskajo, da darujejo v enak namen svoje dragocene križe in drug nakit. Tega ma cerkev v Italiji za nadaljne stotine milijonov, ki se ga lahko brne v denar in potem v nabavljanje morilnih priprav.

Italijanska civilizacija je res sijajna, vredna, da se jo opeva, blagoslovlja in da se jo plačuje v zlato. Bojimo se le, da Italijani nekega dne nehajo ceniti, kajti kljub svoji visoki umski in kulturni lahko zadomijo, da se morda motijo, pa jim bo žal za zapravljenega življenja v Afriki in za premočno in nepremično imovino, ki jo zdaj trošijo za razširjenje italijanske kulture.

Rev. Jager za zvezo Jugoslavije z Italijo

Izgleda, da Mussolinijeva-papeževa vse-italijanska propaganda tudi med ameriški Slovenci ni brez agentov. V Italiji Ante Pavelić, v Ameriki in drugje pa njegovi "domobranci" ter "ustaši". Med Slovenci v tej deželi propagira zvezo med Jugoslavijo in Italijo znani klerikalni gostobesednež Rev. Jager.

Zveza Jugoslavije z Italijo bi bila isto, kakor če se bi zvezala miš z mačko ali kokoš z lisico.

Reverend, ki propagira tako zvezo, to ve, ve pa tudi, da čimjačja bo Italija pod Mussolinijem, toliko vplivnejša bo tudi papeževa diplomacija. Zveza, če pride do nje, bo torej enostranske koristi, ampak ker bo cerkev na dobičku, kaj zato, če maček požre miš!

Resnica, ki je ničesar ne izpodbije

Se nikdar ni svet potreboval tako jako delavsko gibanje kakor ga danes. Leta 1914 kapitalizem še ni bil v krizi. Danes je v stagnaciji. Se nikdar ni delavsko gibanje potrebovalo tako trezne miselnosti in tako močnejše volje za organiziranje in discipliniranje svojih sil, kakor danes. Toda v teh težkih momentih obojega manjka. Zato morajo tisti, ki to resnico pojmujejo, delati toliko bolj, da si gibanje, kakršnega delavski svet potrebuje, resnično zgradimo.

Najboljše sankcije so "delavske sankcije"

Norman Thomas piše v tedniku Socialist Call, da je kriza v kapitalistični diplomaciji dokazala, kako malo se je zanesi na državne buržvazne vlad, ki govore eno, a počno drugo. Konstatira, da edino efektivne sankcije so "delavske sankcije".

Da — ampak samo v teoriji! V praksi se jih ni v mednarodnem obsegu še nikdar izvajalo.

Sankcije buržvaznih vlad so Mussoliniju škodovale toliko, da se Anglija boji njegovega oboroženega napada, ker jih je najbolj zagovarjala. Kar pa se tiče v sedanjem položaju "delavskih sankcij", jih sploh ni, razen v izoliranih slučajih. To ve prav tako Norman Thomas kot vsakdo drugi. Delavci v munijski industriji po vsem svetu delajo morilne priprave ne zato, ker so zanje, ampak ker si morajo služiti kruh. Nad 50 držav je glasovalo za sankcije. Zato res nekaj pomenijo. Ampak če ne bi glasovale, ali bi delavstvo v Jugoslaviji zmoglo s svojimi močmi preprečiti ogromen dovoz blaga v Mussolinijevo deželo? Ali avstrijsko, madžarsko, nemško, francosko itd.? Ne. Zato se je čuditi tistim socialistom, ki se ukvarjajo z domnevami, namesto z dejstvi.

Prebivalstvo mnogih krajev v Franciji, Jugoslaviji, Rumuniji itd. je bilo odvisno, za svoje preživljanje popolnoma od prometa in trgovine z Italijo. Danes je v pomanjkanju in se jeze na vlade, češ, sankcije koristijo samo Angliji (kar sicer ni res), mi pa smo zdaj brez zaslužka in v bedi!

Delavstvo samo — brez državnega aparata, lahko zastavka, lahko proglasi tudi sankcije in jih izvaja nekaj dni, toda MOC države JE JACJA. Ako bi danes komunistični delavci v sovjetski Uniji rekli: "Nobenega olja več Italiji iz USSR", bi slabo naleteli. "Delavske sankcije" bi v resnici povzročile le konfuzijo, dočim pa sankcije, ki jih bi izvajale države na pritisk in s sodelovanjem organizirane delavske sile res lahko ZALEZEJO. Vojno pa lahko povzročijo ene kot druge sankcije.

"Srečno novo leto!"

Tudi mi ga vam voščimo, ob enem predlagamo, da vsi, ki to tudi mislimo, storimo kar najboljšo moremo v odnosah drugih z drugimi, v družinah, v klubih, v družinah, v tovarnah in rudnikih, da tako "srečno leto" resnično pride. Kdaj pride, je odvisno največ od nas.

Jačanje reakcije v tej deželi pod masko patriotizma in amerikanizma

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Za Herndonovo obrambo se je zavzelo socialistično in komunistično delavstvo ter liberalni elementi. V obrambni akciji in v apelu proti obsodbi je sodnik Hugh M. Dorsey v Atlantici dne 7. dec. odločil, da je zakon neustaven vsled svoje površnosti in dvoumnosti. Toda prosekutorji se s tem sodnikom ne strinjajo in tako bo moralo o veljavnosti ali neveljavnosti te postave končno sklepati zvezno vrhovno sodišče. Herndon je pod \$8.000 poroštva.

Proti uporabljanju te georgijske postave je na svoji prošli konvenciji vložila protest tudi delegacija A. F. of L. V Californiji se vztrajno bori za svojo osvoboditev Tom Mooney.

Pomoč CCC fantov svojcem

Fantje, ki so mobilizirani v vladni pomožni akciji CCC (Civilian Conservation Corps), so poslali staršem od svojih plač vsega skupaj \$240.000. Njihova plača je \$30 na mesec in oskrba. Od tega si smejo obdržati \$5 zase, drugo mora biti poslano njihovim staršem.

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

"Zdajle je prišel!" je zaklical Mangien in takoj potegnil doktorja s sabo, "le ne pozabite dogovorjenega znamenja, če zapreti nevarnost! Leitwitz je lisjak, da mu ga ni para!"

Doktor ni utegnil odgovoriti; ko sta zavila mimo stražnika v vežo, jima je nepričakovano planil nasproti Gustl Ewald in takoj potegnil svojega prijatelja v stran, ne da bi bil privoščil baronu vsaj kakšen namig v pozdrav.

"Čedna reč!" — si je mislil Mangien, a je vendar čutil, da mu stopa kri v lica: Obrnil je obraz proč ter hitel dalje. Ozrl se je šele ko je že napol poti v prvo nadstropje zmerom se slišal glasno govorjenje znorelega fanta za sabo. Le kaj prav za prav hoče doktorju? — Trdno se ga je oklenil, mu malone slekkel plašč, tiščal vanj in govoril, najbrže zato, da bi ga odvrnil od izdajalske namere, pričati bogatino Mangienu v dobro. Toda doktor se ga je otepal. Baron je videl od zgoraj, kako se je dvakrat s silo osvobodil in nazadnje stekel po stopnicah, odločno odkimavajoč prijatelju. Zadnjič sta z baronom še ponovila najvažnejša gesla — nato je doktor odločno potrkal na vrata.

Sprva je šlo vse sijajno. Sonji niso telefonirali ne s policije ne od Brenkenovih. Leitwitz je šel lepo na roko, šalil se je z "od mrtvih vstanim" Mangienom in se vedel nasproti Landauu s kar se da izredno ljubeznivostjo. S pisalno mizo med sabo in svojima gostoma, je sedel naslonjen v velikem naslanjaču in vneto čistil svoj monokel. Zelo všeč mu je bilo, da je o najdbi barona poročal najprej doktor, in celo izjavil razumljivost in hvalevrednost, da je bil zdravnik odpeljal onemoglega barona na svoje stanovanje in ga najprej okrepčal. A ko se je poročilo že bližalo koncu, je nenaodoma vzravnal glavo, ostro pogledal oba in njegovo vprašanje je padlo kakor ujeta na plen: "Obklej si torej predinočnim prišel k tistemu človeku? Sicer ti je potem vzel uro, a morda se spominjaš, kdaj približno te je napadel in zvezal."

"Bilo je nekako ob četrta na devet ali ob pol devetih," je odgovoril Mangien, ne da bi bil kaj pomislil. — Tako sta se bila dogovorila z doktorjem. Glede vseh izjav sta se natanko domenila, da bi z nasprotujočimi si podatki ne zbudila suma, če bi ju zasliševali vsakega posebej.

Leitwitz si je vtaknil monokel v oko, pogledoval zdaj tega, zdaj onega in se pomembno muzal, ne da bi takoj ugovarjal. S premišljeno počasnostjo je izbrskal iz kupov spisov, ki so ležali pred njim, neko pisanje, ga preletel, kakor da se mora znova prepričati o vsebini, kimal z glavo in se še nekaj časa pasel na nemirnem pričakovanju obeh, preden je nazadnje tresel v oba: "Hm! — Dolej je šlo vse sijajno, kakor po maslu, prav zares. Če bi se bili skupno dogovorili, ne bi bilo mogoče bolje prilagoditi izjave domnevam uradne verzije! — Toda — kar se tiče ure, ko si bil napaden in zvezan, to moram že prositi, da jo predložita na precej pozneje. Tu imamo namreč zapisnik z nekim šoferjem, ki je na sveti večer ob četrta na deset peljal nekega sumljivo razcapanega možakarja na vogal Benderjeve ceste. Osební opis se kajpak ne ujema s tabo, moj dragi Friedl, saj tudi nisi mogel biti več kilometrov daleč od svojega bivališča, na Benderjevi cesti, ko si pa ležal zvezan, kaj ne! Toda šofer se v času nikakor ne more motiti, brez poziva, prostovoljno se je javil k zaslišanju, ko je zvedel, da se je tam zunaj štiri in dvajset ur kesneje nekaj zgodilo."

Leitwitz je spet počakal, opazoval osupla obraza, se muzal in počasi vstal s svojega sedišča:

"Mislim torej, da bi obisk in napad preložili rajši na prihodnje jutro, kaj ne, gospoda? Mrtvi se je recimo dan poprej smukal okrog vile v upanju, da te sreča. Po mojem bi bila ta verzija bolj prikladna. Tudi sem pripravljen verjeti, da nimaš več pisma, ki te je spe-ljalo na limanice. Najbrže si ga zaradi naslova nosil s sabo, pa ti je bil z drugimi stvarmi vred odvet, in ga je pisec zaradi varnosti uničil. — No, ali ostanemo torej pri teh hipotezah?"

Baron se je proseče oziral v doktorja, ki pa

je zmeden in nezaupljiv videl, da stopa Leitwitz k njemu.

"Drugo pismo, naslovljeno na gospoda doktorja, a podpisano le s črkama K. A., je imel mrtvec še pri sebi. Ker ste nam, gospod doktor, povedali celo ime, lahko ugotovimo, da se začetnici ujemata: K. A. — Karl Abt. Vsebinska je na žalost tako zmedena, da si je za zdaj še ne morem natanko tolmačiti."

Doktor Landau je počasi stopil nekaj korakov bliže: "Bi lahko prebral pismo?"

"A seveda! — To se pravi, če so spisi le še pri mojem tajniku in jih niso že poslali v Moabit. V tem primeru bi se moral gospod doktor potruditi do preiskovalnega sodnika, za policijsko ravnateljstvo, oddelek za preiskavo umorov, je zadeva že zaključena. Strel je bil oddan v upravičenem silobranu — punktom. Mogoče se potrudite, gospod doktor, tja-le k mojemu tajniku, lahko mu potem tudi narekujete svoje pričevanje v zapisnik. Če so spisi še tu, vam vsaj v Moabit za zdaj ne bo treba hoditi. Pravim za zdaj — kajti na daljnji potek preiskave žal mi ne moremo več vplivati."

Ali se je Mangienu le zdelo, ali pa ga je doktor s praga res pogledal z vznemirjenim, pomoči iščočim pogledom? — Vsekakor je hotel brez obotavljanja z njim, a ga je Leitwitz prijel pod pazduho in zadržal.

"Čestitam! To se pravi imeti srečo! Brez neprosto voljne reševalne akcije tega ustrejenega prismuknjence bi vaju bil Bodo zasacil v nežnem tete-a tete! Zdaj pa ti je celo uspelo, da si pridobil za razbremenjevalno pričo še tega čudakkega židovskega zarobljenca, ki drugače niti malo ne bi bil pripravljen odvrčati neprijetnosti izkoriščevalcem tvoje sorte! — Tič si, da ti ga ni para! Dobri Bodo je zelo v skrbeh za tvoje zdravje. Najbolje, da mu takoj telefoniraš kar tu z moje pisalne mize ter mu odvališ kamen s srca. Upam, da mu boš poslej pustil njegovo Mimi — revež ima res samo to edino jagnje, ti pa — no, saj te dobro poznamo, dragi moj, tebe in tvoje grdobije! Svetoval bi ti pač, da si prihodnjič bolj pazljiv! Vsaikrat se tudi zate ne bo našel zastopnik. Tudi nima vsaka ženska toliko prisebnosti kakor lepa Mimi, da o svojih skromnih uslugah sploh ne govorimo. Nikar ne misli, da sem vsemagamočen in da lahko zmerom bedim nad tabo!"

Baronu ni bilo všeč, da je Leitwitz tako vneto govoril vanj. Ne da bi kaj določnega sumil, mu je bila kričeca zaupnost nekako neprijetna. Bilo je, kakor da ga hoče zamotiti, nekaj časa zadržati. — Ko bo vzel tajnik doktorjevo pričevanje na zapisnik, bo moral tudi on k tajniku, da prav tako —

S silo bi se bil osvobodil in Leitwitzu naravnost pokazal, da je taka vsiljiva domačnost neprimerna in neobzirna nadležnost. — Toda tedaj se je oglasilo na hodniku daljno kričanje, ki se je počasi bližalo, slišati je bilo divje vpitje nekoga, živalski glasovi, da je ledenela kri. — Zunaj so se vsekakor stegli, tik pred vrati, ki so nenaodoma s hrúšcem in trúšcem odletela in vrgla v sobo zamotan klopčič rok, nog in sopihajočih obrazov.

Baron še ni vedel kaj se dogaja, ko je iznenada planil nekdo iz srede grúče vanj ter ga z obema rokama zgrabil za vrat, tako da je baron od nepričakovanega naleta padel vznak.

Sele ko so ga stražniki osvobodili in je stal spet na nogah, je spoznal v pobesnelem človeku mladega doktorjevega prijatelja. Obledela raztrgana, brez ovratnika, lasje so mu pokrivali pol obraza, tak je stal premagan, pritisnjen ob zid, z ihtenjem v grlu, da mu ni dalo do besede.

Toda baron je že razumel. Kakor strela naglo mu je šinil skozi glavo spomin na prizor v veži. To torej je bilo tisto? — Trepetajoč po vsem telesu, z belimi drhtečimi ustni je stopil tik pred Leitwitzu.

"Kje je dr. Landau? Govoriti hočem z njim! Takoj!"

Leitwitz pa kakor da je preslišal poziv.

"Malo osnažiti se moraš, ves, prašen si za-daj" — je pripomnil hladno in si prižgal cigareto.

"Kje je doktor? Slišiš? Pri tej priči pokliči doktorja!" — je vresčal baron hripavo od jeze.

(Dalje prihodnjič.)

IZVAŽANJE ZLATA V ZED. DRŽAVE

Francija ima poleg Zed. držav največ zlata na svetu. Ona je edina velika država, ki ima še takozvani zlati standard v svoji denarni enoti. Ampak kriza je v Franciji občutna in se veča. Vrh tega preživlja Francija tudi politično krizo. Bogataši se boje poloma in pošiljajo svoje zlato franke v Zed. države, ki so danes smatrane za najvarnejše zatočišče denarja. Pred par leti je imela Francija ta sloves. Na sliki so kosi zlata v vrednosti \$41.000.000, ki jih je nedavno pripeljal v New York iz Francije parnik Cunard linije.

SLOVENSKI DELAVSKI CENTER

Občni zbor Slovenskega delavskega centra se bo vršil v soboto 18. januarja. Po končanem dnevnem redu bo domača zabava. Klubi, društva in posamezniki, ki so člani SDC, bodo pisмено povabljeni. Zbor se bo vršil v centru na 2301 So. Lawndale Ave.

Dalje se bo v tem centru vršil občni zbor Jugoslovanskega stavbinskega in posojilnega društva. To bo v soboto 25. januarja.

V petek 31. januarja bo v Centru občni zbor Jugoslovanske delavske tiskovne družbe.

Na seji direktorija Slovenskega delavskega centra, ki se je vršila 19. decembra, je bil odobren načrt za povečanje kuhinje v gornjem nadstropju in ene sobe v pritličju. O teh spremembah je sklepal že enkrat prej in zdaj je zaključke formalno potrdil.

Prvotni načrt je določal, da dobe vse pritličje uradi JSZ. Prosvetne matice in Proletarca. Plačevali bi zanj \$40 stanarine na mesec. Na omenjeni seji pa je bilo sklenjeno, da se eno sobo (ob 23. cesti, tik vhoda) napolni z omarami, v katerih so knjige, prepusti pa se jo za čitalnico, v katero bodo imeli vstop vsi člani JSZ, vsi posamezni delničarji in vsi člani posebnega družabnega kluba, ki je v procesu ustanavljanja. Spodaj bo za vse te na razpolago tudi velik "club room", ki ga zdaj pripravljamo v ta namen. Proletarcu in JSZ pa je bila stanarina znižana na \$35 na mesec. Zdaj plačujeta za

sedanji urad \$32, ali \$3 manj, kot pa bo stanarina v novih prostorih.

Podrobni računi SDC bodo priročeni v tem listu meseca januarja, poročani pa so sproti na sejah direktorija, na občnih zbiorih, in na sejah kluba št. 1.

Na Silvestrov večer v torek 31. decembra bo v dvorani SNPJ zabava kluba št. 1. Ves njen eventualni prebitkec je namenjen v prid Slovenskemu delavskemu centru. Vstopnice v predprodaji so 40c in pri blagajni 20 centov dražje. Pridite ponje v urad Proletarca, ali pa nam telefonirajte, da jih rezerviramo za vas po predprodajni ceni.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Letna seja kluba št. 11 v nedeljo 15. dec. je bila dobro obiskana. Razen par izjem so prišli vsi člani in članice. V odbor za leto 1936 so izvoljeni:

Joseph Snoy, tajnik-blagajnik (Snoy tajnikuje zdaj že enajsto leto, ali ves čas klubovega obstanka, razen prve mesece, ko je bil tajnik Anton Garden, sedanji pomožni urednik Prosvete); Tony Kravanja Jr., zapisnikar; nadzornika, Peter Kroflich in Louis Gorenc st.; organizatorji: Frank Matko st., Bridgeport; Joseph Skoff, Barton; Frank Mihelčič, Blaine.

Na novoletni dan priredi klub prosto zabavo za člane in članice ter igralce in igralko. Vršila se bo v spodnjih prostorih društvene dvorane.

Gospodarska gotovost je v tej uredbi za delavce in farmarje nemogoča!

(Nadaljevanje s 1. strani.)

čivši druge dohodke, ki jih bi imeli vpokojenci. Na primer, 67-letni N. N. ima \$100 na leto svojih dohodkov. Penzije bi v skladu tega dobil samo 260 dolarjev, kajti zakon pravi, "da je \$360 na leto primerna vsota za preživljanje in ohranitev zdravja..." Dalje: "Ako bo penzijski sklad nezadosten, da se bi moglo vpokojencem plačevati določene vsote, se pokojniko vsakemu sorazmerno znižajo."

To je, ako ne bo dovolj denarja, da se bi plačalo vsakemu \$15 na mesec, jim bodo plačali 8 dolarjev, ali kolikor bo pač prišlo na vsakega od vsote, ki bo na razpolago. Do pokojnin bodo upravičeni samo državljani, in to le tisti, ki so v zadnjih devetih letih pred vložitvijo aplikacije živeli najmanj pet let v Illinoisu in ki niso v zavodih.

V illinoiski zakonodaji ima-

jo večino demokrati, ki so zmrcvarili ta zakon. Uradno ga imenujejo "assistance" akt. Njihove obljube o socialni zavščiti so ostale neizvršene, kajti vse, kar so tu in tam uvedli, so poskusi, da bednim ljudem nudijo le toliko prilike v boju za obstanek, da ne poginejo od glada.

Ni čudno, ako se stotisoči navdušujejo za Townsendove obljube, kajti radi bi živeli kot dostojna človeška bitja, ne pa kakor berači, ki so sebi in drugim v napotje.

To, kar so zakonodaje sprejele dozdej, ni drugačnega priznanja, da problem socialnega zavarovanja res obstoji. Dobri socialni zakoni, ki jih bo mogoče tudi uveljaviti, pa pridejo šele ko bodo v zbornicah odločujoče zastopane tudi ljudske koristi, ne samo privatni interesi, kakor so danes.

Klub ostane podporni član Prosvetne matice. Kupil je tudi eno delnico Slovenskega delavskega centra in poslal v ta namen vsoto \$25. Proletarcu v podporo je prispeval \$5 in nekaj tudi v obrambni fond Tom Mooneya. V klub so na tej seji pristopili trije mladi fantje. V kratkem bomo skušali ustanoviti angleški odsek kluba. Sklenili smo podvzeti agitacijo med somišljeniki, da jih pridobimo v klub vse od kraja.

Poročal sem že, da je orkester Frank Barbiča ml. na naši zadnji prireditvi udeležence zelo zadovoljil. Je bil pač nekaj res posebnega za nas. Ker so stari in mladi izražali željo, naj jih še povabimo, smo sklenili prirediti maskaradno veselico, ki se bo vršila v soboto 15. februarja. Igral pa bo orkester Fr. Barbiča ml. iz Clevelanda.

V oglašanju zadnje naše prireditve smo oznanjali, da bo ves prebitkec porabljen v prid delavskega gibanja. Tako je klub tudi storil, kar dokazujejo prej navedene opombe.

Prav tako v korist delavskega gibanja bo porabljen prebitkec maskaradne veselice, ki jo priredimo 15. februarja. Nadejamo se ob tej priliki tako velike udeležbe, da nameravamo pisati Barbičevemu sinu, naj privede s sabo kakega močnega Ribničana, da bo razrinih dvorano.

Zaje je res preganjana žival. Becek mu preti, drugi zabavljajo. Kaj, če bi ga stlačili v "kurnik" ali v štalo in zaklenili vrata, da ne bi mogel nadaljevati s svojim delom? Pa menda ni nevarno, kajti pretenj je vaje in od načel ne odneha za nobeno ceno.

Joseph Snoy.

Volitve v odbor kluba št. 1 na seji 27. dec.

Chicago. — Seja, na kateri si organizacija voli odbor, je ena najvažnejših in čestokrat važnejša izmed vseh drugih v letu.

Klub št. 1 ima svojo redno sejo, na kateri bodo volitve, v petek 27. decembra v Slovenskem delavskem centru, 2301 S. Lawndale Ave.

Klub št. 1 ima vsled svojih široko razpršenih aktivnosti tudi velik odbor, o katerega je veliko odvisno, kako klub v celoti, ali pa posamezni odseki funkcionirajo.

Na seji decembra lanske leto so bili izvoljeni sledeči:

Peter Bernik, tajnik-blagajnik; Chas. Pogorelec, organizator; Angela Zaitz, zapisnikarica.

Nadzorni odbor: Mirko Ciganich, Kristina Turpin, Fred A. Vider.

Drameški odsek: Mary Jugg, John Rak, Frank Zaitz.

DR. F. PAULICH

ZOBOZDRAVNIK

Ordinira vsak dan raze nsrede od 9. zjutraj do 9. zvečer. V nedeljo po dogovoru.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET
CICERO, ILL.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN
KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1384

Fristan in okusna domača jedila
Cene zmerno. Postrežba točna.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

Pevski zbor "Sava": Frank Alesh, predsednik; Anton Medved, podpredsednik; Anton Garden, tajnik; Frances Vider, zapisnikarica; Joseph Turpin, arhivar.

Publicijski odsek: Louis Beniger, John Rak, Frank Zaitz. Prosvetni odsek: Fr. Alesh, Louis Beniger, Ivan Molek.

Arhivar klubove knjižnice: John Rak.

Agitacijski odsek: Donald J. Lotrich, Caroline Macerl, Anton Medved, Kristina Turpin in Angela Zaitz.

Zastopniki kluba št. 1 v okrajni organizaciji soc. stranke: Anton Garden, Donald J. Lotrich, John Rak, Joseph Turpin in Frank Zaitz.

Zastopnici v okrajnem ženskem odseku: Mary Jugg in Mary Oven.

Veselični odsek: John Huan, Caroline Macerl, Ch. Pogorelec in Gertrude Zorko.

Odbor mladinskega odseka (naraščaja): Fr. Alesh, Louis Beniger, Mary Jugg, Caroline Macerl in Christine Preslesnik.

Tekom leta je v odboru nastalo par sprememb. Tajnik Peter Bernik je odstopil in na njegovo mesto je bil izvoljen Justin Zajc.

Agitacijski odsek, ki ima pet članov, kot tak ni funkcioniral, bodisi, da je prevelik, ali zato, ker so izvoljeni člani rezaposleni in se niso mogli organizirati za izvrševanje svoje funkcije. Posamično pa so agitirali, kakor običajno.

Enako ni funkcioniral odbor za organiziranje naraščaja (zdaj Rdeči Sokolčiji). Ta odsek kljub temu uspeva, kakor vsi drugi klubovi odseka, ker je volja za sodelovanje zadostna v vseh.

Naj naglasimo ponovno, da se vrši seja, na kateri bomo imeli volitve v odbore, v petek 27. decembra. Pridite vsi. Apeliramo dalje, da se naj nihče ne brani sprejeti nominacije in pa dolžnosti, ki so v zvezi z odborom. Le na ta način bo naš klub ostal ne samo na sedanjem višku, ampak bo v prihodnjem letu tudi napredoval, kar vsi želimo in hočemo.

P. O.

Iz lasallske okolice

Delavske razmere so v La Sallu in okolici za večino ljudi še vedno na psu. Dve cementni tovarni bosta počivali do spomladi ena pa obratuje le polovično. Mnogo rojakov ima spet "počitnice", nekateri pa so upošteni pri WPA. Edina tovarna, ki tu dobro obratuje, je Western Clock Co. Najela je precej deklet pod starostjo 19 let. Seveda, ko bo tovarna naročila izpolnila, prične tudi ona z odslavljanjem.

Anton Udovich.

CLOTHCRAFT Union Made

OBLEKE
SUKNJE
POVRŠNIKI

IZ
CISTE
VOLNE 16.00

Obleke po meri \$21 in več;
hlače po meri od \$3.95

Mocnik Clothing, Inc.
6421 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND, O.

V Slovenskem narodnem domu
SE PRIPOROCAMO

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični
dnevnik. — Naročnina: \$6.00
na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50
za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.
MILWAUKEE, WIS.

OGLAŠAJTE

v

PROLETARCU

SILVESTROVA ZABAVA V TOREK 31. DECEMBRA V DVORANI SNPJ

KLUBA ŠT. 1 J. S. Z.

2657 South Lawndale Avenue

Polnočni program. Vstopnice 40c v predprodaji, 60c pri blagajni Dve godbi.

Mobiliziranje dežel za možni spopad z il ducejevo Italijo

(Nadaljevanje s 1. strani.)

se Mussolinija uveri o resnosti sankcij. V ta namen je poslala svoje vojno brodogradilno v Sredozemsko morje. Kampanjo proti Angliji je to povečalo, češ, angleška mobilizacija pomorske flote je dokaz, da se ji gre le za varovanje njenih posesti v Afriki in njene poti skozi Sueski prekop. Propaganda v Italiji pa je namigovala, da se Mussolini angleških ladij nič ne boji in če bo smatral potrebno, jih bo napadel in potopil. Spijoni, ki jih ima Anglija v Italiji, so vlado v Londonu uverili, da pretnje v Italiji proti Angliji niso samo baharja.

Tedaj je angleška vlada vprašala Lavala, kaj stori Francija v slučaju, da Italija napade angleško mornarico. Zviti Laval je odgovoril, da če ne bo vzroka za napad, se Mussolinija Angliji ni treba bati. Ampak Hoare je silil v Lavala in hotel definitiven odgovor, kaj stori Francija, ako Mussolini vsled desperatnega položaja v Italiji še bolj zblazni in ukaže nenadni napad na angleške ladje in angleške posesti.

Laval je po par tednih odgovoril, da bi francoske fašistične organizacije nedvomno priredile velike izgrede, če bi se Francija zapletla v vojno z Mussolinijem, zato je boljše, da se mu predlaga mir (v obliki podaritve Etiopije). Če pa Italija klub vsemu napade Anglijo, ji pride Francija na pomoč, toda mobilizacije naprej si ne upa odrediti, ker bi ji fašistične organizacije nasprotovale in morda celo preprečile. Anglija bi tako ostala osamljena v boju za sankcije in največ riskirala. Z mobilizacijo ima že zdaj velike stroške. Sicer bi v slučaju napada Anglija zmagala, pravi Hoare, toda čemu naj vojno riskira, če pa so druge države v ligi indiferentne? Vrhtega je treba računati še z Zed. državami, z Nemčijo in Japonsko, ki niso v ligi, brez njihovega sodelovanja pa sankcije sante na sebi ne morejo biti odločilno učinkovite. Tako se je Hoare odločil za svoj predlog. Zdaj je zavržen in Anglija bo nadaljevala s prejšnjo taktiko sankcij. Sovraštvo proti nji bo v Italiji znova vzplamelo. In če jo Mussolini napade, ali so Angliji pripravljene pomagati s svojo oboroženo silo tudi druge države lige, posebno Francija, Španija, Jugoslavija, Grčija in Turčija, ki so sredozemske sile in obkoljujejo Italijo?

V Londonu so prepričani, da ko Mussolini uvidi, da bo njegovo vojno podvzete v Afriki za Italijo katastrofalno končalo, bo v svoji jezi izvršil desperatno dejanje z napadom na Anglijo in skušal zaneti splošno vojno. Le ako se posebno prej omenjene države v naprej pripravijo na tako možnost Mussolinijevega napada in italijansko vojno silo potem naglo stro, bo mir v Evropi ohranjen in društvo narodov pride do svoje prave veljave.

V glavnih mestih sredozemskih in drugih držav, ki pripadajo ligi, pravijo, da jih ni Anglija nikoli vprašala, kaj stori v slučaju, da Mussolini udari po angleškem brodogradilni in invadirajo Egipt. Znano je samo, da se je Anglija s takim vprašanjem obrnila edino na Francijo. Grčija Italiji ni naklonjena in bi bila nedvomno pripravljena pomagati Angliji, posebno če ji bi ta dovolila vzeti grške otoke, ki si jih je osvojila Italija za strateške točke. Tudi Turčija nima vzroka, da se bi ogrevala za Italijo, še najmanj pa Jugoslavija, čeprav je imela baš s to deželo največ medsebojne trgovine. Težje je reči, kaj stori Španija.

Jugoslavija je v simpatijah razdeljena. Ljubljanski Slovenci na primer, glasilo notranjega ministra dr. Korošca, piše proti sankcijam, češ, Jugoslavija je na izgubi, zato da varuje angleške posesti. Vzrok takega pisanja je vpliv papeževnega Rima na klerikalno gibanje, bodisi na Slovenskem, kakor tudi v Avstriji, na Poljskem in drugod, kjer je cerkev politično organizirana.

Hrvatsko in slovensko ljudstvo je v splošnem proti Mussolinijevi Italiji, ker čuti njegove ambicije po nadaljnih osvojitvah slovenskih in hrvatskih krajev. Ako se bi Jugoslaviji dovolilo v slučaju, da se italijanska armada v takem konfliktu porazi, vzeti Reko in morda tudi Istro in Trst, bi bila to celo "popularna vojna", ampak po pravih družta narodov so sedanje italijanske meje priznane in nasilna osvajanja niso dovoljena.

Položaj je torej zelo zamotan in Evropa je trajno v negotovosti. Danes je v nji še mir. A vsako uro se lahko kaj dogodi, kar jo vrže s tirov in zapodi njene armade in mornarice druga proti drugi.

Danes, na božični dan, so v cerkvah v Italiji in drugje peli, "mir ljudem na zemlji" — toda misli so pri topovih, strojnica in vojni ladjah.

Da-li bo mir mogoče ohraniti ali ne, je največ odvisno od dežel, ki so se izrekle za sankcije. Če bodo v nastopu solidarne in odločne, bo Mussolini propadel, pa naj stori karkoli. Ako ne, bo v Italiji življenje fašizmu podaljšano. Zato se evropsko delavsko gibanje prizadeva dati sankcijam zobe in ob enem spušča svoje propagandne pisce proti državnikom Lavalove sorte, ker jih sabotirajo.

Nekaj podatkov o gmotni strani "Savinega" koncerta

Chicago, Ill. — Prireditve, kakršne ima klub št. 1 s svojimi odseki, ali druge slične organizacije, vzamejo tistim, kateri delajo za njih uspeh, veliko časa in jim povzročajo tudi obsežne stroške. Ampak ker gre za stvar, se ne pritožujejo. Nihče izmed njih nima osebno nikakrja dobička od tega.

Tu navajam v glavnih številkah dohodke in izdatke "Savinega" koncerta, ki se je vršil 24. novembra.

DOHODKI:	
Vstopnice, kupljene pri blagajni	\$ 28.50
Bar	240.15
Kuhinja	63.90
Rože	19.30
Garderoba	18.40
Razno	1.00
Skupaj	\$371.25
IZDATKI:	
Dvorana, pivo, liker, smotke, soda, led in poslužba	\$145.70
Kuhinja	42.56
Godba (obe dvorani)	55.50
Oglašni in tisk vstopnic	10.75
Sladice	4.52
Rože	8.25
Kostumi	8.00
Prevoz in razno	4.50
Skupaj	\$279.78

Članstvu kluba priredim o vsaki prireditvi tudi detajliran izkaz, ki označuje, koliko vtržimo za vsako posamezno stvar, kot pivo, mehke pijske, lunč itd.

Jestvine in druge kuhinjske potrebščine smo kupili pri desetih različnih trgovcih, dasi bi mi imeli manj dela, če bi vse naročili pri dvema. Ampak to porazdelitev smo izvršili zato, ker so vsi dali oglašni programi knjižico in nekateri tudi v druge publikacije Jugoslovanske delavske tiskovne družbe.

V Proletarec z dne 14. dec. piše F. S. Tauchar pod naslovom "Slišal sem", da klub pri svojih naročilih ne upošteva svojih ljudi oziroma naših trgovcev, nego jih pozna le kadar išče oglase.

O tem bom ob priliki pisal več. Tu naj konstatiram le, da Tauchar je v naslovu pove, "slišal sem", ker mu notranje klubovo delo, vsaj kar se prireditve tiče, ne more biti znano. Naš klub je vedno naročal vse potrebščine le pri firmah, slovenskih in drugih, ki pri nas oglašajo in ki nam gredo na roko.

Oglasov je bilo nabranih za \$155.00. Dobili so jih Caroline Macerl, Frances Saitz, Theresa Hujan, Julija Horžen, Joseph Gerbays, Clement Lovišek, Anton Garden, Frank Alesh in Ralph Muha.

V kuhinji je pomagalo 14 sodelavcev, pri prodaji in pobiranju vstopnic 5, v baru kakih 10 in v garderobi 2. Listke v točilnici je prodajal ves čas Luka Grosz. Rože sta prodajali dve, oziroma nekaj časa 3 sodelavci.

Sodelovanje na tej prireditvi je bilo izborno, kar je pripomoglo, da je bil uspeh toliko večji. Vsakdo je z veseljem prijel za delo, za katerega je bil vprašan. Ker se ne morem zahvaliti vsakemu in vsaki posebej, mi izrekam priznanje in hvalo na tem mestu, prav tako za delo na prejšnjih prireditvah v tem letu. Delajmo skupno tudi v naprej, pa bomo gotovo napredovali. Le v skupnem delu je moč.

Justin Zajc, tajnik.

Dobre posledice

Cleveland, O. — Delavska načela v SNPJ se ne pridejo v nevarnost, ker se je začelo članstvo dramiti. Stari in mladi pionirji ne bodo dopustili, da se je bi polastili "nestrankarji" in pa tisti, ki so zoper politiko (ako je delavska). Preveč so naši ljudje žrtvovali in delali zanj, zato bodo skrbeli, da je tudi v krizi ne izgube.

Dobro je le, da smo iz te polemike razvideli, kam bi zadržali, če ne bomo na straži!

Naravno, da klerikalci vrtačo. To je njihova dolžnost! Ameriška Domovina, glasilo spreobrnjenec, jim pomaga. V Lemontu vzgajajo fante za duhovski stan, službo pa v slovenskih župnijah že zdaj ni zadosti za vse. Pa je hudo, kajti brez dolarjev tudi svečeniki ne morejo živeti. Brez molitve bi lahko prestali, brez hrane ne morejo. Pri mesarju in peku se za Očenaš ničesar ne kupi. "Dime a loaf" in pek bo nato še pojasnil, da dela trdo in ima pravzaprav celo izgubo, ne pa dobiček.

V Lemontu sem že bil in vem kakšne težave imajo. Če ne bo za nove gospode služb, bo privlačnost njihovih žegnov šla rakom žvižgat. Tega se tudi boje. Ko sem si ob neki priliki ogledal njihov kraj, je govoril zbranim ovcem glavar samotana Gajšek. Tako nekako so ga klicali (Hajnišek morda?) Ravno je pridigal o zaslužnem misijonarju Baragi. Skozi luknjičasto streho njegove nekdanje cerkve nekje v Michiganu pada dež, da je treba dežnika, če bi v nji v slabem vremenu prisostvoval službi božji. Tako tisti sveti spomenik sameva zapuščen in Baragu je v nebesih hudo radi tega.

Clevelandski Slovenci bi storili pametnejše, če bi denar, ki so ga porabili za spomenik Baragi, rajše poslali za predelavo cerkve, v kateri je šir, svoj nauk. (Stavim, da bi niti pri Pireu ne mogli sestaviti v čast in slavo Baragu tako finega dopisa.) — Frank Barbič.

Odbor "Svobode"

Detroit, Mich. — Klub št. 114 priredi veselico v soboto 28. decembra na 116 W. Six Mile Rd. To bo "slovenski dan" in zabava bo prirejena temu titulu primerno.

Pevski zbor "Svoboda", odsek kluba št. 114 JSZ, ima sledeči odbor: Leo Junko, predsednik; Janko Zornik, tajnik; blagajnik; Anna Klarich, zapisničarica; Jennie Urban, arhivarka; Mary Jurca, upraviteljica odrske garderobe.

Letna seja kluba št. 114 se vrši v petek 27. decembra.

Poročevalec.

Domača zabava kluba v Springfieldu

Springfield, Ill. — Klub št. 49 JSZ priredi v Slovenskem domu domačo zabavo na starega leta večer.

Na veselicah našega kluba je bilo vselej "lušno" in bo tudi v torek 31. dec. Godba bo taka, da bo ugajala starim in mladim, za prigrizek pa bomo imeli prave kranjske klobase.

Na to zabavo vabimo vse sorodnike in druge prijatelje. Udeležite se je vsi, da se skupno poslovimo od petega leta krize in počakamo šesto leto — krize. Razume se, da bomo na krizo ob tej priliki pozabili, ker bo dovolj drugih dni, da bomo mislili nanjo.

Joseph Ovca.

Dobro uspela božična prireditev federacije SNPJ

Chicago. — Spored božičnice federacije SNPJ čikaškega okrožja je bil dobro predvajan in aranžiran v delavskem vzgojevalnem smislu. Rdeči Sokolci so se s svojo igro in drugimi točkami izbornu postavili.

Federaciji se je po šestih letih njenega obstanka pridružilo pet nadaljnjih društev SNPJ. Zeleti je, da med njima zavladala resnično razpoloženje za solidarnost in skupno delo.

Listnica uredništva

Beležke iz našega gibanja bodo priobčene po par tednih presledka v prihodnjih številkah.

IZ DETROITA

Klub št. 114 JSZ priredi veselico, zvana "slovenski večer", v soboto 28. dec. na 116 W. Six Mile Rd. v prostorih pevskega zbora "Slavulj". Začne se ob 7. zvečer. Vabimo vas, da pridete na to zabavo v narodnih nošah. Kdor je nima, naj pride v delovni ali pa v "farmarski" obleki, ženske pa v obleki, kakršno nosijo doma (house dress). Ta zabava bo res nekaj izrednega in domačega.

Kdor nima krivih peres za na klobuk, si naj najde fazano ali pa kokošje, samo da bo več smeha.

Ves morebitni prebitek gre v klubovo blaginjo.

Sodrug, somišljeniki in drugi rojaki, posetite nas po moštevilno. Torej na svidenje dne 28. dec. v dvorani Slavulja!

Letna seja kluba št. 114 JSZ se vrši v petek 27. decembra ob 7:30 zvečer na John R. v prostorih Narodnega doma.

Apeliram na vas, da se je vsi udeležite. Pokažimo ob tej priliki, koliko je nam za delo v tej organizaciji in za odpravo sedanjega krivičnega sistema.

Zelo želim, da pride v klub več življenja, kot pa ga je v njemu prošla tri leta. Ako mislite, da stari uradniki niso zadosti sposobni, je potrebno, da si izberemo druge. Kajti kritika, "ta in ta nima privlačnosti", ne drži, oziroma ni na mestu.

Tudi pri "Svobodi" bi bilo treba več zanimanja in točnosti. Danes ni zraven tega, jutri drugega, ostalih se loti malodušnost in tako zmanjka veselja do dela pri tistih, ki bi radi bili aktivni. Tudi na pevovodjo tako stanje slabo vpliva. Upam, da nastane po novem letu pri zboru več zanimanja, ako hočemo z njim uspešno naprej.

Zbor "Svoboda" priredi skupno z organizacijo Narodnega doma domačo zabavo v torek 31. dec. na Silvestrov večer. Vršila se bo na John R. v prostorih Narodnega doma. Igrali bodo naši domači muzikanti.

Janko Zornik, tajnik.

Veselica kluba JSZ na north side

Chicago. — Naš slovenski socialistični klub na severni strani, pridružen JSZ, o katerem se v javnosti le malo čuje, vabi svoje prijatelje na plesno veselico in proslavitev jubilejev našega pokreta, ki se bo vršila v soboto 1. februarja v Aldine overani na 911 Center St. Igral bo Schwabov trio. Tudi govornika bomo imeli, ki nam bo pojasnil pomen priredbe.

Več bo poročano v prihodnje.

Zdaj smo ravno v dobi voškil. Orglje buče in pesmi se razlegajo, "Mir ljudem na

zemlji," toda glejmo v Evropo, v Etiopijo, v Mehiko, v razredne boje v tej deželi, v teror v Nemčiji, Italiji itd., pa vidimo, koliko in kakšen je mir.

V prihodnji številki bo nekaj citatov delavcev o WPA, ki jih poslijem za objavo na angleški strani Proletarca.

Peter Swolszak.

Za edinstvo socialistične stranke

Skupina socialistov pod vodstvom Julius Umanskyja v New Yorku je predložila na zborovanju članov "stare garde" resolucijo za enotnost soc. stranke, ki je bila sprejeta. Enako resolucijo je poslala zborovanju "militantov", kjer pa je prevladovala bolj volja za popoln prelom.

Vplivni židovski dnevnik Forward, ki ima več sto tisoč čitateljev, je izvolil poseben odbor treh članov svojega štaba, čigar naloga je delovati za sporazum. Eden izmed njih je P. Charney Vladeck, najpriljubljenejši izmed židovskih socialistov v Ameriki. Seznanil se je z notranjostjo mnogih ječ carske Rusije, posebno v carjevem delu Poljske. Bil je delegat tudi na kongresu ruskih socialistov v Londonu, na katerem je Lenin predložil načrt za novo orientacijo, s katerim je prodrl.

Vladeck je dober govornik in poznavalec delavskega gibanja tu in v drugih deželah, ki jih je prepotoval. Pravi, da je skupnost mogoča, ako sta obe struji zanj in če sta obe pripravljene popustiti iskreni skupnosti v korist.

Nothing was ever made but that some one could not make it worse and sell it for less.

A modernized good housewife and careful mothers will buy from

Wencel's Dairy Products

Producers of Highest Quality

MILK PRODUCTS

Phone Monroe 3673

CHICAGO, ILL.

2380-82 Blue Island Avenue

Who don't make it worse — But make it save

BARETINCIC & SON

Tel. 1475

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel. Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

PET NOVIH KNJIG Cankarjeve Družbe

Knjige, ki jih je za leto 1936 izdala Cankarjeva družba, so dospele. V Ameriki jih razpošilja knjigarna Proletarca. Stanejo \$1.40 po pošti in \$1.25, kdor sam pride ponje. Knjige so sledeče:

- 1.) Koledar Cankarjeve družbe 1936.
- 2.) Hiša brez oken. Povest. Spisal Tone Seliškar.
- 3.) Splošna zgodovina socializma in socialističnih bojev. III. zvezek.
- 4.) Nadaljevanje gornje razprave. IV. zvezek.
- 5.) Med potniki in mornarji. Potopis. Spisal Bratko Kreft.

Cankarjeva družba je delavska knjižna ustanova, ki izdaja knjige v korist delavske izobrazbe. Ustanovljena je bila 1. 1930. Pošljite naročilo čimprej!

SLIKA VELIKE POVODNI V HOUSTONU

Ko je na severu pritisnila zima, so dobili v pristanem mestu Houston v Texasu povodnji, ki je stala sedem življenj. Škoda znaša \$2,000,000.

Pred pričetkom zime so se dogodile velike povodnji tudi na Kitajskem. Pet milijonov ljudi je bilo prizadetih. Več tisoč jih je utonilo.

ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

Sklepi o našem enajstem zboru in drugi zaključki eksekutive JSZ

Iz zapisnika redne seje odborov JSZ dne 11. decembra 1935

Seje odborov JSZ, ki se je vršila 11. dec. 1935 v prostorih Proletarca, so se udeležili od eksekutive Frank Alesh, Filip Godina, Fred A. Vider in Fr. Zaitz. Peter Kokotovič in George Maslach oproščena zaradi dela izven mesta. Odsoten Joško Oven.

Od nadzornega odbora JSZ je bil navzoč Anton Garden. Frank Udovih se je oprostil zaradi druge važne seje. Odsoten Chavich od srbske sekcije.

Od nadzornega odbora slovenske sekcije navzoč John Hujan in Angela Zaitz. Odsotna Alice Artach.

Od prosvetnega odbora navzoči Peter Bernik, Ivan Molek in John Rak. Tajnik JSZ Chas. Pogorelec.

Za predsednika seje izvoljen Filip Godina.

Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Korespondenca

Ch. Pogorelec prečita pismo Labor and Socialist Defense. To je ustanova, ki brani socialiste in druge zavedne delavce, kadar so tirani vsled svojih aktivnosti pred sodnike. Garden predlaga, da se pismo izroči klubu št. 1. Sprejeto.

F. Z. omeni pismo J. Kochevarja iz Puebla, Colo., v katerem na tolerantem, toda kritičnem način izjavlja, da ni prav, ker se vsi mi ravnamo preveč po enostranskem merilu. V Pueblu so prav tako dvoreznejši kakor drugod. Pravi, da so značaji, ki se bi držali načel za vsako ceno, redki, in v mnogih krajih jih sploh ni.

Dalje Fr. Zaitz omeni, da mu je pisal tudi J. Becek zaradi dopisa iz Ambridge, kar je bilo že pojasnjeno v listu.

Vsa druga korespondenca se nanaša na poslovne zadeve.

Poročilo tajnika

Novembra in decembra odbor JSZ niso zborovali. Vzrok je, da niso regularni datum za naše seje porabili za druga zborovanja, na ostale dni pa ni bilo moč sklicati seje, ker so mnogi člani zaposleni s sejmami in opravki drugje.

Oktober in november sta bila, kar se razpečanih znamk tiče, za JSZ zelo dobra meseca. V prvem jih je bilo naročenih 814, v drugem pa 820. Tudi decembarska naročila so do tega datuma zelo zadovoljiva.

Novembra smo poslali vsem klubom okrožnice za ojačanje naše agitacije. Odziv, sodeč po dosedanjih odgovorih, bo jako zadovoljiv.

Najagilnejši v agitaciji za nove člane je klub št. 35 z delokrogom v naselbinah Bearcreek in sosednjih krajih v Montani. Novembra meseca so zaključili, da bo skušal vsak pridobiti vsaj enega aplikanta v klub. V United Socialist Drive so prispevali \$18.22 in v tiškovni sklad Proletarca \$9.11.

Dalje je nujno, da na tej seji določimo datum prihodnjega zbora, ki se bo vršil prihodnje leto po strankini konvenciji. Ta bo meseca maja v Clevelandu.

X. redni zbor je nominalno za sedež bodočemu zboru mesta Canonsburg, Pa., in Chicago ter La Salle v Illinoisu. Izmed njih izbire enega članstva in mesto, ki dobi večino glasov, postane sedež prihodnjega zbora. Naša pravila določajo, da se mora glasovanje o tem vršiti 6 mesecev pred zborom.

V konvenčnem skladu imamo zdaj \$479.25. Ako računamo nadaljne priraščke v ta sklad na podlagi sedanjega članstva, bomo zbrali do julija prihodnje leto približno \$700.

Stroški zadnjega zbora, ki se je vršil v Clevelandu, so znašali \$992.62. V tej vsoti je vključen tudi zapisnik zbora, oziroma posebna priloga Proletarcu, v kateri je bil zapisnik priobčen.

Konvenčni sklad bo torej o času prihodnjega zbora kakih \$300 manjši, kakor pa je bil v času prošlega zbora.

Najbolj priporočljiva meseca za naš zbor sta maj ali julij.

Ta seja naj za zbor izbere najprimernejše datume.

Dalje je tajnik poročal, da nas češka federacija vabi na skupni sestanek v svrhu razprave o sedanjem frakcijskem prerekanju v stranki.

V Am. druž. koledar je dal v imenu Zveze in Prosvetne matice oglas za vsoto 40 dolarjev. Poročilo sprejeto na znanje in oglas se odobri.

Sledi razprava o datumu za zbor. Alesh predlaga, da se naj prične v petek 3. julija in konča v nedeljo 5. julija. Sprejeto.

Na povabilo Čehov se sklene, da čas za tako skupno sejo ni še primeren, zato se je ne udeležimo.

Frank Zaitz svetuje, da naj eksekutiva sprejme resolucijo, v kateri bo z ozirom na frakcijski boj izrazila svoje stališče. On meni, da če se bo boj nadaljeval, bodo pogubne posledice zajeze vse stranke postojanke. Smatra, da bi bilo v tem slučaju za našo zvezo boljše, če vrši svoje delo samostojno, kajti polje ima ogromno, najsi bo prosvetno, strokovno ali politično, namesto da bi si črpala energije s podpiranjem te ali one struje. Govore k temu predmetu Molek, Alesh, Godina, Rak, Vider, Garden, Chas. Pogorelec, P. Bernik in drugi.

Garden izjavlja, da kar se njega tiče, je absolutno proti stari gardi, soglasja pa s priporočilom S. Zaitza, da ohranimo svoje gibanje skupno, če bi se spor res razvil toliko daleč.

Pogorelec ugovarja Gardnovim argumentom in pravi, da je na strani militantov več krivde za sedanjo situacijo kakor pa jo ima stara garda.

Po razpravi je bil sprejet brez ugovora predlog, da se izvoli odbor treh, ki naj izjavo napiše ter jo pošlje članom stranke eksekutive, njenemu glavnemu uradu, tajnikom državnih organizacij in socialističnim listom. Sprejeli so ta odbor Frank Zaitz, Chas. Pogorelec in Ivan Molek.

Prosvetna matica

Tajnik P. M. Chas. Pogorelec poroča: V tej ustanovi smo imeli letos 160 organizacij. Zadnji

"VESELE PRAZNIKE —"

Ameriška pošta je bila to božično sezono s pošiljanjem paketov zaposlena precej bolj kakor lani. Najetih je bilo tisoče delavcev, da so pomagali stalnim poštnim delavcem. "Vesel Božič" je za poštarje ponavadi nič drugega kot dan počitka, kajti vrvenje, skozi katerega brže par tednov pred prazniki, jih utruji. Ni jim za pakete, ne za voščila. Obojega so se "nasitili" pri razpošiljanju pošte.

dve, ki sta se ji pridružile, sta dramsko društvo "Ivan Cankar" v Clevelandu in pevski zbor "Slovenec" v Pueblu, Colo.

Knjige "Hiša brez oken" smo naročili 2000 izvodov. Poleg te smo poslali nad 600 izvodov starejših edicij te ustanove, ki smo jih imeli v zalogi. Ker so vse te knjige in brošure dobre vsebine pričakujemo, da bodo napravile ugoden vtis na članstvo pridruženih društev in upam, da jih pretežna večina ostane v Prosvetni matici poleg pa da pridobimo tudi precej novih.

Kaj bomo izdali v prihodnjem letu, o tem Prosvetni odbor ni še razpravljal. — Ko hitro mogoče, bom sklical sejo tega odbora na kateri se pogovorimo o stvari.

Ker pevski zbori, ki so včlanjeni v Prosvetni matici, večkrat povprašujejo po spevoigradah in lahkih operetah, sem se obrnil na s. Ivana Vuka v Ljubljani. Odpisal mi je, da je o tem govoril s kapelnikom delavske godbe "Zarje", ki bi nam bil pripravljen komponirati take stvari po zelo zmerni ceni — 300 dolarjev za vsako skladbo. Priporočam nam 7 takih operet, kar bi zneslo 2100 dolarjev ali okrog \$46.00, to za partituro, posamezne glasove in tinitime, ali malo nad \$6.00 za vsako. To je izredno nizka cena, kajti tukaj plačujemo precej več. Za ureditev spevoigre "Čevljar baron" smo strankine eksekutive, njenemu glavnemu uradu, tajnikom državnih organizacij in socialističnim listom. Sprejeli so ta odbor Frank Zaitz, Chas. Pogorelec in Ivan Molek.

Od zadnje seje smo bili na uslugo z dramskim arhivom sledečim organizacijam: Dram. klubu "Zora", Pueblo, Colo.; druš. št. 204 SNPJ (nečlan), Luzerne, Pa.; Cooperative League, Waukegan, Ill.; klubu št. 47 JSZ, Springfield, Ill.; klubu št. 11 JSZ, Bridgeport, O.; društvu št. 82 SNPJ, Johnstown, Pa.; Izobraževalnemu domu, Library, Pa.; pevskemu zboru "Slavec", Detroit, Mich.; soc.

pev. zboru "Zarja", Cleveland, O.; dram. društvu "A. Verovšek", Collinwood, O.; dram. društvu "Soča", Strabane, Pa.; dram. odseku SND, Waukegan, Ill.; druš. št. 575 SNPJ, Indianapolis, Ind.; klubu št. 45 J. S. Z., Waukegan, Ill.; klubu št. 114 JSZ, Detroit, Mich.; dram. odseku SKPD, Kirkland Lake, Ont., Canada; pev. zboru "Plavinska roža", Milwaukee, Wis. in ponovno klubu št. 47 JSZ, Springfield, Ill.

Naj omenim še, da smo izdali tudi imenik vseh iger z opisom, katerega je uredil s. Bernik. Bil je razposlan organizacijam, ki so aktivne na dramskem polju in včlanjene v tej ustanovi. Iz pisma je razvidno, da so izredno zadovoljne z njim.

Poročilo tajnika Prosvetne matice se odobri.

Stavbni sklad JSZ

Frank Zaitz, tajnik stavbnega sklada JSZ poroča, da je bila vsa imovina prenešana na ime Slovenski delavski center in da smo se pri vseh transakcijah ravnali po sklepih zborov JSZ in eksekutive.

Račune bosta po preteku tega leta pregledala nadzorni odsek slovenske sekcije JSZ in korporacije SDC. Dotedanji so bili pregledani od nadzornega odbora sekcije.

Dalje navaja, da je upravljal ta fond od 1. 1924, torej nad 10 let, ne da bi kdaj kaj računal za znamke, potne stroške, telefon itd. Vsi upravni stroški so skozi 10 let znašali samo okrog \$9 za poslovne knjige. Stroškov ima v tej dobi — brez zamude časa, ki ga je posvetil delu za stavbni sklad, nad \$50. Zeli, da se mu za to vsoto kreditira dve delnici. Fr. Alesh predlaga, da se to izvrši. Soglasno odobreno.

Sledi razprava o agitaciji in o odnosih v naših naselbinah, v posameznih federacijah in v stranki, ki se je udeležele vsi navzoči.

Zaključek seje.

Visok proračun

Proračun zvezne vlade za bodoče fiskalno leto bo znašal blizu sedem milijard dolarjev.

Računsko poročilo o zavezavi v prid SDC

Iz urada tajnika kluba št. 1 JSZ

Chicago. — V soboto 14. decembra smo imeli otvoritveno prireditev naših novih prostorov, Slovenskega delavskega centra, ki jo je aranžiral klub št. 1. Zabava se je razvijala ob najboljšem razpoloženju in udeležba je bila dobra. Žal, da so nam bili vremenski bogovi omenjeni večer zelo sovražni, kajti snežilo je kot za stavo. Marsikdo je ostal vsled tega doma, četudi je prej imel trden namen, da se udeleži te priredbe. Veš prebitek je klub sklenil prispevati Slovenskemu delavskemu centru.

Dohodki so znašali \$104.30
Izdatki 37.23
Prebitek \$ 67.07

Ta vsota je bila izročena Slov. del. centru.

Stroški v podrobnostih:

Pivo, vino, likerji in soda \$ 23.00
Javstvine 5.23
Godba 9.00

Skupaj \$ 37.23

Za dober gmotni uspeh gre priznanje članom in članicam, ki so prispevali bodisi jestvine in pijačo, delali na veselici in ki so pridno kupovali "čipse".

V jestvinah so prispevali Mrs. J. Rudman, Mrs. J. Skavich, Mrs. K. Turpin, Chas. Pogorelec, Frances Zajc in Central Meat Market.

M. Kure je daroval stensko uro za dvorano. S. J. Thaler in M. Kure sta pomagala z avti pri dovozu potrebnih. Joe Špilak je prispeval kvort whiskeyja, ki ga je prinesel Jos. Turpin. Mike Zorko je nam storil uslugo, ker je zmanjkalo ledu, pa nam ga je dal on.

V kuhinji sta delali sodružici Macerle in Dreshar. v točilnici so delali Joseph Turpin, Angela Zaitz, John Rak in Chas. Pogorelec. "Čipse" je prodajal ves čas s. Luka Groser, ki ima to delo zadnje čase na vsaki naši prireditvi.

Poleg tu navedenih so pri raznih poslih pomagali tudi nekateri drugi sodruzi in sodružice. Ako sem koga izmed prispevalcev in delavcev pomotoma izpustil, prosim, da mi oprostite, kajti imen ni ni nihče izročil in smo jih zbrali šele po prireditvi.

V imenu kluba in SDC hvala vsem skupaj.

Justin Zajc, tajnik.

Lavalov ultimatum

"Kdor je proti poravnavi vojne v Etiopiji na način kakor zahteva Mussolini, naj se pripravi na vojno z Italijo." — Premier Pierre Laval.

Propadle banke plačujejo "dividende"

Koncem decembra so propadle "državne" banke v Chicagu izplačale vlagateljem približno en milijon dve sto tisoč dolarjev "dividende". Med njimi jih je plačala Millard State banka 5%, ali vsega skupaj doblej 40% na vloge njenih bivših klijentov. Ima 3,200 vlagateljev, med njimi precej Slovencev.

Demokracija na Češkem ostane zavarovana

Po odstopu 85 let starega predsednika čechoslovaške republike Thomas G. Masaryka je bil na njegovo mesto izvoljen v zbornici dr. Edvard Beneš, vnanji minister v češki vladi in voditelj narodne socialistične stranke. Njegova stranka se od strank sličnega imena v drugih deželah razlikuje v tem, da je absolutno za demokratično obliko vlade in za socialne reforme v smislu takozvanega socialističnega minimalnega programa. Ustanovili so jo pred mnogimi leti ljudje socialističnega prepričanja, ki so se ločili od mednarodne socialistične organizacije vsled svojih narodnjaških nazorov.

Odstopil Masaryk je za svojega naslednika priporočil Beneša. Dobil je 340 glasov, fašist Bohumil Nemec jih je dobil 24, nemški nacijski poslanci pa so oddali prazne glasovnice.

Čehoslovaška je danes edina demokratična država v centralni Evropi.

Proletarec ima veliko zalogo slovenskih in angleških knjig.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredba vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

DECEMBER.

DETROIT. — Slovenski večer kluba št. 114 JSZ 28. dec. na 116 W. Six Mile Rd.

CHICAGO. — Silvestrova zabava srbskega kluba št. 20 JSZ v torek 31. dec. na 2250 Clybourn Ave.

CHICAGO, ILL. — Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v torek 31. dec. v dvorani SNPJ.

SPRINGFIELD, ILL. — Silvestrova zabava kluba št. 47 JSZ v torek 31. decembra v Slovenskem domu.

JANUAR 1936.

BRIDGEPORT, O. — abava kluba št. 11 JSZ v soboto 15. januarja v društveni dvorani.

WAUKEGAN, ILL. — Kartna zabava kluba št. 45 v soboto 25. jan. v Slovenskem narodnem domu.

FEBRUAR

CHICAGO. — Veselica kluba št. 16 JSZ v soboto 1. feb. v Aldine Hall, 911 Center St.

MAREC 1936

CHICAGO, ILL. — Prireditve v koorist Proletarca v nedeljo 8. marca v dvorani SNPJ.

APRIL 1936

CHICAGO. — Koncert "Save" v nedeljo 19. aprila v dvorani SNPJ.

Srbski sodruzi vabijo na zabavo na starega leta večer

Chicago. — Klub št. 20, v katerem so naši srbski sodruzi, priredi zabavo s sporedom v torek 31. decembra zvečer v svojih prostorih na 2250 Clybourn Ave.

Program se prične ob 10 zvečer. Vstopnice v predprodaji so po 15c in pri blagajni 25c. Vabljen je vse naše jugoslovansko občinstvo na severni strani, da pride na zabavo udruženja br. 20 na 2250 Clybourn. Odbor.

Večina članstva S. P. v New Yorku proti razkolnikom

Algernon Lee, predsednik odbora soc. stranke mesta New York poroča, da je do 19. dec. izreklo 2,461 članov zvestobo soc. stranki v New Yorku kakor je bila dozda organizirana, in le 597 jih je glasovalo za odstoplo, novo organizirano skupino, katero vodita Altman in Thomas. Omenjena pa zatrjuje, da so kljub vsemu simpatije večine na strani njune državne organizacije.

Slepi senator Schall podlegel poškodbam

Zvezni senator Thomas D. Schall iz Minnesote, ki je imel ta urad dve desetletji, je bil dne 19. dec. v Washingtonu povožen. Poškodbam je podlegel 22. dec. Dasi popolnoma slep, se je znal tudi prometu spretno ogibati, ampak nesreča ga je kljub temu doletela. Po mišljenju je bil reakcionar in je pripadal republikanski stranki.

Sprememba v angleškem kabinetu

Namesto Samuel Hoare-a, ki je moral vsled svoje ponesrečene "mrovne" poteze pod pritiskom javnega mnenja v Angliji in po svetu odložiti portfelj vnanjega ministra, je bil na njegovo mesto imenovan Anthony Eden, pristaš lige narodov in nasprotnik Mussolinija.

Želodčno Zdravilo Iskreno Priporočano

Chicago, Ill. — "Trinerjevo grenko vino jemljem, kadarkoli trpim na želodčnih ali prebavnih nerednostih in lahko ga iskreno priporočam vsakomur." — Mrs. Susanna Pavlus. Nikarte delati poizkusov s kakim drugim odvajalnim sredstvom. Jemljite Trinerjevo grenko vino, ki je tekom zadnjih 44 let dokazalo, da je najbolj zanesljivo zdravilo proti zaprtju, plinom, slabemu teku, glavobolu, nemirnemu spanju in podobnim težavam. Pri vseh lekarnarjih.

TRINERJEV ELIKSIR GRENEKEGA VINA

Joseph Triner Company, Chicago

Knjiga, ki je vredna da si jo naročite!

Mnogi izmed tistih, ki so že imeli priliko prečitati ali vsaj prelistati Ameriški družinski koledar letnik 1936, soglasno menijo, da je po vsebini vreden več, kakor pa povprečna angleška knjiga, za katere zdaj računajo od \$2.50 do \$3.00.

Naš koledar, ki ima 224 strani, in je v platno vezan, stane 75c.

Za inozemstvo \$1.00.

Naročite si ga! Pošljite ga svojcem v starem kraju! Pomagajte, da pride ta knjiga v hišo vsakega slovenskega delavca!

V blag spomin pokojnemu soprogu in očetu Lovrencu Lotrichu

Minulo je dve leti dni, ko te neizprosna smrt je vzela; v najlepši dobi moških let si moral zapustiti nas.

Nikdar ne bomo pozabili, da soproga in očeta smo zgubili, kajti vsi te pogrešamo in srce nam žalosti!

Spomin na tebe še živi, in živel bo do konca dni.

Z ljubeznijo vsi mislimo nate, ki iskreno ljubil nas si vse.

Zaljubljeni ostali:
ELIZABETH LOTRICH, soproga, HČI in SINOVI.
Chicago, Ill.

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

Pišite po cenik PROLETARCU

THE INGRATITUDE OF BIG BUSINESS

At the annual convention of the National Association of Manufacturers a few weeks ago, every item on the new deal program, from AAA to the PWA, was assailed by the spokesmen of big business. When the American Bankers' Assn., held its convention a month ago the money changers played every proposal of the national administration for its wanton spending, for its interference with the banking fraternity, for its war on holding companies, for its control of the stock market gamblers, for its efforts to put millions back to work, and for its campaign to rid the nation of its slums.

It is hard to appreciate the ingratitude of big business which is controlled by bankers and scoundrel financiers.

On the day that Franklin D. Roosevelt was inaugurated every bank in the nation was closed. Not one of these banks were permitted to open until they could prove their solvency. Some of these banking institutions had received millions in loans from the government.

A few months after Mr. Roosevelt was inaugurated the national industrial recovery act was adopted. The NRA was enacted into law to meet the emergency presented in the utter demoralization of industry. Thousands of manufacturers were broke from over-capitalization, over-production, over-profiteering, over-taxation of industry and over-expansion. There was a surplus of goods as a result of mass production, "labor-displacing machinery, speed-up and stretch-out programs. Millions of workers had been laid off with the result their buying power had been cut off.

Into the breach rushed the NRA. The anti-trust law was suspended; industries were permitted to write their own codes; starvation wages were legalized. Everything humanly

possible was done for the manufacturer at the expense of labor, the consumer and the producer of raw products.

Big business was not content to take the lion's share of everything. Despite the fact that the big industrialists wrote their own codes, they refused to abide by their obligations. They fought section 7A at every turn of the road. They refused to be guided by the national labor board. They scorned federal attempts to bring chiselers to an accounting. They challenged the constitutionality of the NRA and the moment it was declared unconstitutional they lowered wages, lengthened hours, installed new speed machinery and demanded that the government

keep its hands off their affairs.

If anyone profited as a result of the NRA it was the National Association of Manufacturers and the banking fraternity. Now these greedy interests are planning to conduct the most elaborate lobby ever undertaken to force congress to repeal certain laws or to make them ineffective through amendments.

A hog does not know the meaning of gratitude, but it quits eating when it reaches its capacity.

But the human hog is different. It not only gluts itself but it insists that it has the right to starve everyone else while it accumulates wealth that it can never consume.

Minnesota Union Advocate.

WHAT IS YOUR ANSWER?

Milwaukee, Wis.—Branch 37 JSF of Milwaukee and its English Section are practically at a stand still when they ought to be functioning in full capacity. Surely the comrades and young Slovenes of Milwaukee will not permit such an important organization to remain inactive. We need a live, active branch and Youth Section here, and I know you will all agree with me. Why not become a live unit again? There are some 60 members in the branch at present and surely we could attract some new members to join. All that is necessary is some willing spirit to get started.

I was told by one of the comrades that she never found the English Sections meetings interesting enough, even though she did attend them. Another comrade complained that it was inconvenient for her to attend meetings on Sunday mornings because she had to cook dinner and attend to her two children. We should consider these things and change the meetings probably to Sunday afternoon or some evening when it will be possible for most of them to attend.

As to the comrade who never found the past meetings very interesting, I suggest that we plan to hold lectures on current events and labor problems, take an active part in singing societies like the young comrades in Chicago, plan card parties, socials and entertainment with short programs for our meetings. We have fairly talented musicians and should

be able to have our own orchestra. We could also have a dramatic club and present plays suited to the times. We could do many other things to make our branch meetings more interesting.

To accomplish all these things it is obvious that all members must cooperate. One person alone can do little, or nothing. It is only the willingness on the part of every member, when he or she cooperates, that these things can be accomplished. Therefore, let me emphasize again that cooperation of ALL members is most important.

Comrade Sostarich is willing to donate us his hall for a year's time. I don't believe there is another branch in the Federation as fortunate as that. I admire comrade Sostarich's attitude towards Socialism and his deep understanding of it. He is ready to do all he can to get our youth group started. His spirit of willingness and more inspirational encouragement from branch 37 should give us a fresh start after the Christmas holidays. Why not give them a hand and do our share to get our youth group functioning again? With the approach of a New Year it is a good time to start, therefore let's start in a splendid manner.

Louise Bratanic-Jurczyk.

Socialist Calendars

The Socialist Party has published an attractive 12 page calendar for 1936. It is made up of fine portraits of famous Socialists and timely quotations. Send one to each of your friends. The price is 25c per calendar, \$1 for 12 and \$10 for 150. Order them from the National Office Socialist Party, 549 Randolph St., Chicago, Ill.

WHAT'S DOING IN DETROIT

Detroit, Mich.—The Young Americans lodge No. 564 SNPJ two-day 10th anniversary celebration was a financial and moral success. The lodge is rapidly progressing—second only to the Chicago Pioneers. This last affair, extravagant perhaps, proves that we are aiming at bigger and better things. If a train in Chicago can be held up for five minutes to insure our main speaker's timely arrival to our banquet, we are not such an unimportant organization. That was brother Lotrich's experience. His speech at the banquet was well received and we extend our thanks to him.

We were happy to see so many members present from the Comrade lodge of Cleveland and are looking forward to repay their visit in April when they celebrate their 10th anniversary. I would like to elaborate more on the Young Americans doing, but space will not permit me as there are other things I want to mention.

Let's turn to the English Section of branch 114 JSF. Our meeting was held on December 11, and believe it or not, it was as late as 12:30 and still no one made a move to leave. After the meeting was finally adjourned, the members still lingered around for quite sometime, carrying on the discussions which arose at the meeting. Does that present to you a picture of a dry and uninteresting socialist meeting? I should say not! In fact, our last two or three meetings have been very interesting and educational.

The election took place at this meeting and the officers for 1936 are: Matthew Klarich, secretary-treasurer; Mary Klarich, chairman for the ensuing three months; Olga Koss, recording secretary; Wilmer Menton, organizer; Helen Steiner, chairman of the entertainment committee. Not in a long while have members accepted nominations so readily. There must be something encouraging and hopeful in view.

Our speaker of the evening was comrade Bob Canter from the YPSL here in Detroit. We also heard comrade Fisher, national secretary of the YPSL and found his talk very informative. Following these speeches we carried on a general discussion on the topic chosen for that evening "What

War Means to Me". We were surprised to find that the members knew more about the subject than was suspected. We realize that war is inevitable under the present system. There are too many forces gradually drawing us into the conflict in spite of ourselves. It is something for us Socialists not only to think about, but to start action on. War is a menace to the entire civilization and it is up to the workers to unite and force out the capitalist system which is the incubator of war. Under capitalism we constantly face the prospects of war, each one more horrible than the preceding.

Who, having read the editorial on Harry Hopkins, Public Works Administrator, can possibly be deceived by his remarks in favor of the capitalist system "as being the most workable economic organization yet devised". He goes on to say: "They accuse us of being radicals, Communists or Socialists. But that is ridiculous. We believe in the profit system. It is the only system that will yield a maximum of comforts and conveniences for all". How can he blather publicly about "comforts and conveniences for all". This is an insult to the great majority of the American people, at least one third of whom are living in actual poverty.

There used to be a time when the average citizen felt that after his representatives were elected to straighten out our local, state and national problems the general society was not to be troubled about them. Today things are decidedly different. Everything that is going on is of vital importance to the welfare of every working man and woman. We can no longer afford to be uneducated and uninformed. For the right type of information come to the Socialists. Join us and begin to work consciously in behalf of the working class.

A reminder to our members of the English Section of branch 114. Our next meeting which will be held sometime in January will be an open house. The executive committee will meet with the senior branch to map out a plan as far as combined affairs are concerned. In a later issue we will announce our program for the coming meeting. — Mary L. Klarich.

ODDS AND ENDS

"Agitate, Educate, and Organize" — is the song of the Socialists throughout the land and so Latrobe falls in line. The local Socialist Club composed of active, untiring comrades is pushing to the front and will be engaged in the Big Drive for 1936. The local club has during the past year conducted several street and indoor mass meetings. The comrades have been distributing leaflets and during the last election every comrade did his part. Thus we are happy to report that the Socialist vote in our town has increased 150% at the last election. Results indicate that through unity only, one can expect favorable results. Enough said this time about our local comrades and now for the county organization.

The headline "First Socialist to get in office in Westmoreland County" — is spurring our county comrades to a more vigorous battle for the emancipation of the worker from the shackles of capitalism. The last meeting was very well attended. Interesting discussions took place and important business was transacted. We realize that we have a long road ahead of us so we continue with the words "Agitate, Educate and Organize"—and hope to work harder than ever this coming year.

A YPSL group in Jeannette has organized a basketball team and they receive much publicity through the local papers. A colored boy that belongs to the club wore his sweater bearing initials YPSL to school. A teacher asked him the meaning of the initials. He proudly said, "It's a young socialist." More power to the young lad. We hope he continues with that spirit.

What would Rip Van Winkle think to-day (if he slept for the last 60 years) if he learned that 4 million Italian women put their wedding

bands into the melting pot to promote the invasion in Ethiopia. That food is thrown over the board in spite of the fact that there are millions of unemployed, hungry, ragged people. That imperialism is still one of the chief causes of war. That human beings are used as cannon fodder as much as ever. That it is in general, the same old "Cock-eyed World" as Filippic the columnist points it. I think Rip would say "I woke up too soon."

The greatest and most vital news for us Pennsylvanians is the coming Special Session of the State Legislature. We should urge in every way possible the legislators to support labor measures at this session by sending letters to the representatives from our respective districts. Some of the measures which were introduced by Com. Hoopes of Reading are, Outlawing of company unions, Wage Collection and the Anti-eviction bill. If we arouse an irresistible demand in every part of the state, the bills may make some headway. We hope that some of the representatives won't be reading the "comic strip" or any other part of the paper when these important measures will be considered. We know that Com. Hoopes is doing his part for the working class. We're anxious to see what the rest of the Legislative body will do.

As I write this my mind turns back 3 years which reminds me, July 1932 when we Pennsylvania Socialists marched to Harrisburg and we saw our Socialist Representatives in action during session of the House of Representatives. We sang the "International" on the State Capitol Steps.

I too, believe that our comrades in New York should be thinking about uniting more solidly in preparation for the coming presidential campaign. The motto, "United we stand, divided we fall" should be the watchword.

Jane Fradel.

THE WORLD KNOWS BETTER

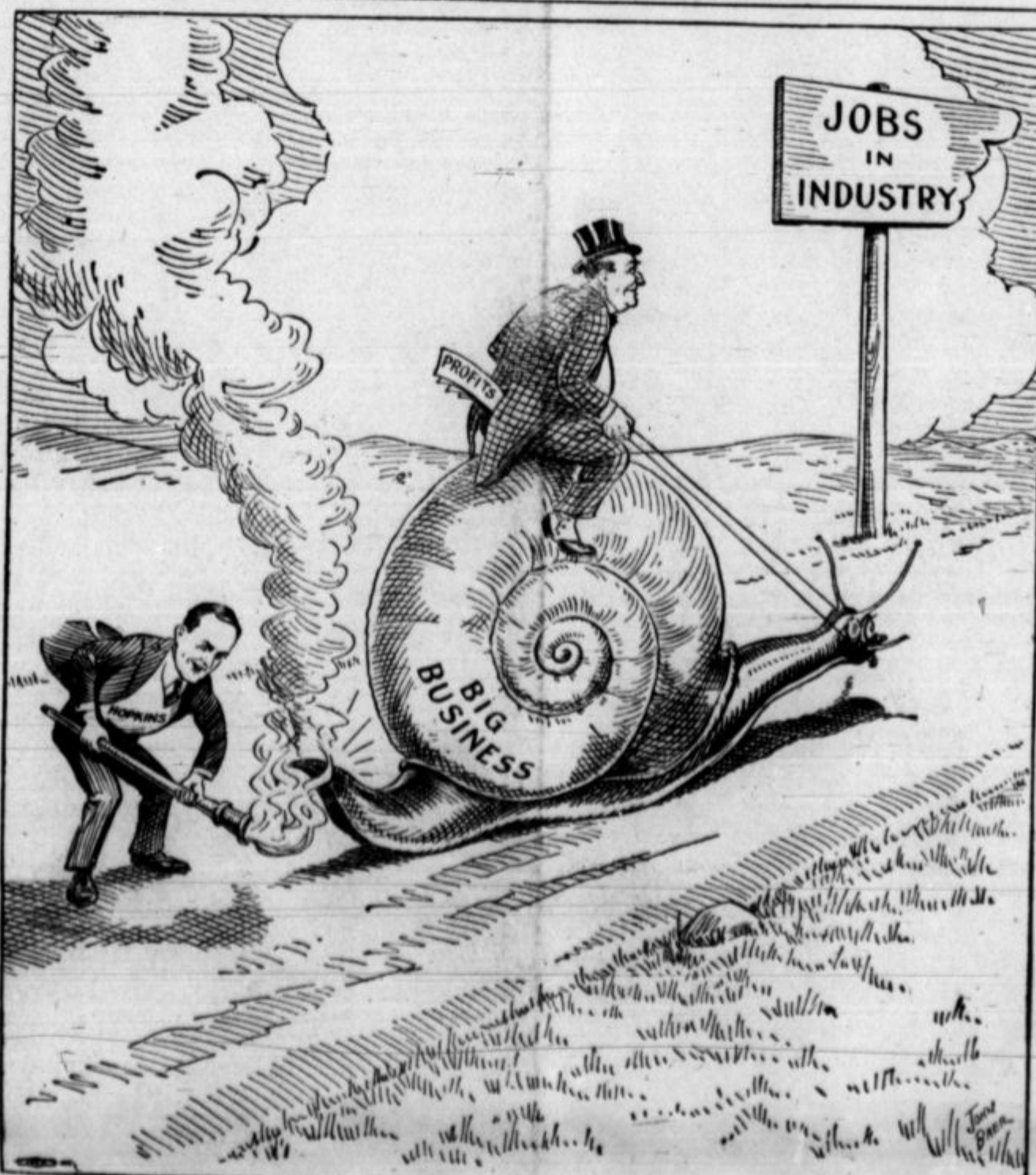
Once more Hitler has sought to delude the world by coming back to his old theme that he has saved civilization from Bolshevism. This pretenses that the mentality of the rest of the world is as childish and dishonest as his own. Going farther, he declares that his fight against the Jews is wholly to be explained by this war upon Bolshevism: "The necessity of combating Bolshevism is one of the fundamental reasons for Jewish legislation in Germany. This legislation is not anti-Jewish but is pro-German. Through these laws the rights of the Germans shall be protected against destructive Jewish influences." Then he declares that Germany is separated from Soviet Russia "by only a few miles"; hence the reich must be defended "against the activities of these chiefly Jewish agents to Bolshevism."

Of course there never was a time in Russia when Jewish leaders were

numerically or actually predominant. It is also open to question whether Hitler has not lied again in declaring that the chief German Communist agitators were Jews. But anything goes with Hitler when he is trying to excuse his abominably cruel and fanatical anti-Semitic persecution. Surely there are very few persons left, outside of the most reactionary circles in England and the United States, so gullible as to swallow this monstrous misrepresentation. His additional announcement that he will combat "propaganda with propaganda, terror with terror, and violence with violence" gives the lie to his own repeated assertions that all hostility to his government has been crushed in Germany.—The Nation.

Co-operation is not a sentiment—it is an economic necessity.—Charles P. Steinmetz.

JUST CAN'T MOVE FAST

OUR DOINGS HERE AND THERE

Branch No. 1 JSF in Chicago is busy with arrangements for its New Year's Eve dance which will be held Tuesday, December 31, at the SNPJ Auditorium. Two orchestras have been engaged to entertain both young and old dance lovers. A short mid-night program of tableaux will also be featured. A jolly evening of entertainment and dancing has always been enjoyed at the New Year Eve dances given by our branch. Invite your friends to take in another good time Tuesday night at the SNPJ Hall. The admission tickets in advance are 40c. At the door the admission price will be 60c. Tickets are available from all branch members and at the office of Proletarec. Reservations for the advance price can also be made by calling Rockwell 2864.

At the last meeting of our Social Study Club of branch 1 JSF the following officers for 1936 were elected: John Rak, secretary-treasurer; Frank Sodnik, recording secretary; Jack Groser and Frances L. Rak, organizers; For the lecture and educational committee: comrades Alice Artach, Joseph Turpin and Tillie Loeniskar. Literature committee: Donald J. Lotrich, Ernestine Jugg, Al Rak and Joseph Turpin. Entertainment committee: Tillie Troyka, Jean Rak, Ernestine Jugg and Frank Sodnik. Auditors: Bill Troyka and Louise Karun. The meeting was well attended. Several fine suggestions were given for our plans of activity for the coming year.

Last week we mentioned in this column the plans and activities of our Detroit young comrades. In this issue comrade Mary Klarich's article deals more in detail about their work. We are glad that our Detroit comrades are planning to do some splen-

did work in 1936. It will be a presidential campaign year and we should be well prepared to carry on our Socialist propaganda effectively. Their last meeting was very interesting, according to comrade Klarich. We hope to receive more such news from Detroit.

Friday night, December 27, the regular meeting of branch No. 1 JSF will be held at the Slovene Labor Center. Various important reports will be submitted and officers are to be elected for 1936. If time permits after business matters have been disposed of, a general discussion on sanctions will follow. It is imperative that all members are present.

In Springfield, Ill., branch 47 JSF sponsors a New Year's Dance on Tuesday, December 31, at the Slovene Home. Comrade Joseph Oves says: "Our branch affairs were always good entertainment and enjoyed by those that attended. The New Year's Eve dance Tuesday, December 31, will assure everybody the same good time. All friends and sympathizers are invited."

From Detroit we get the news that branch 114 JSF will hold a social and dance December 28, at 116 W. Six Mile Rd. The committee invites both old and young to spend a fine evening of entertainment and dancing.

Last week we fulfilled all orders received for the American Family Almanac. There are still several hundred copies left with orders coming in every day. The book is well illustrated and has a rich composition of stories, novels and informative articles. It makes a splendid gift to give to your friend. The price per copy is only 75c. Send in your order now.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

Last Sunday's Xmas Program of the Chicago District Federation of SNPJ was well rendered and well received by the capacity audience. The major part of the program was put on by our Falcons under joint direction of Mary Jugg and Dorothy Sodnik. Three splendid folk dances by our miniature big people were exceedingly fine and the play, "Christmas then and now", written by Mary Jugg and depicting two scenes of Christmas in 1935 and Christmas in the "New Social Order", we hope, gave everyone something to think about. The entire program of over two and a half hours was put on by our young people and, as a whole, they did excellently.

In sending the season's greeting one of our young married couple add a note that they approve our stand on the present SNPJ controversy. Likewise, they say, "We did not know much about Socialism until you started us by reading the American Guardian, etc." That's a real message. It's a message that is more cheering than a hundred others. Very few people who are not Socialists give much thought to Socialism at Christmas-time. They are generally too busy buying gifts and doing other things to keep in the (wrong) spirit. One such massive, therefore, is like a jewel and overshadows all the rest because we are assured that we have made another convert who will strive with us to build a co-operative world.

May we not suggest that some of our friends subscribe some of their friends to one of our Socialist papers and, thereby, help the cause along. Perhaps, you, too, will receive a note of gratitude at one of your future Yuletides to repay you for your trouble.

Christmas gifts are in order, too, even if we Socialists may want to minimize them. Let's get into the

habit of giving an American Family Almanac to some of our friends for Christmas. This fine book deserves due recognition. This year, as in the past it is again the outstanding work of its kind among Slovenes anywhere in the world. Many of our worthy comrades have been hustling for ten days already in the distribution of this book. It will not be amiss if we all help each in our little way.

New Year's Eve means merriment and laughter, fun and frolic. People, everywhere, spent the last night of the old year in gaiety and usher in the New Year in a friendly atmosphere. For many, many years Branch No. 1 JSF has, therefore, held New Year Frolic's and since it has become a habit with us now, we must continue this practice. So, on Tuesday, Dec. 31 you just must come to the SNPJ Hall and usher in the New Year with us. It is more important than ever that this year's affair be as gala as possible. The proceeds are intended for our new headquarters, The Slovene Labor Center. We seek a big attendance, therefore.

My New Year's wish to all of you would be that 1936 may see the revival of interest in the Socialist Party by the mass of workers and that each comrade and sympathizer would increase his devotion to the cause. May we yet acquire harmony and wage an intensive battle to attain our goal. And to each of you, may the New Year bring you health and happiness.

We must compliment our young comrades of Branch 27 JSF Cleveland, in their endeavor to distribute copies of Proletarec from house to house in the hope of securing new readers and subscribers for our paper. Their's is a venture worth copying. Twenty such groups can bring in 100 new subscribers every month. Let's set out to establish 20 such groups in 1936.

POLITICAL PUZZLES

People who are interested in puzzles often ask what is the difference between the Republican and Democratic parties and they find it difficult to give an answer. We have found one difference in the fact that the big utility companies contributed \$468,900 to Republican campaign funds in 1924, 1928 and 1932 and \$120,100 to the Democratic campaign funds in the same period. There is a difference between the two parties of \$348,800 and the puzzle is solved.

Perhaps there are those who see another puzzle in the fact that the Republicans received more than the Democrats did. Perhaps the answer is that the Democrats have a cheaper rate than the Republicans and one cannot blame the utility magnates if they pay only the market rate estab-

lished by this political firm. There should be a "code of fair competition" established and enforced by law in this matter. It is possible that the cut-throat bids of the Democrats are ruining the business of investing in parties and politicians and something should be done to stabilize the market. The Democrats are chiselers, shame on them!

The New Leader.

PROGRESS

He who does the best he can is always improving. His best of yesterday is outdone today, and his best of today will be outdone tomorrow. It is this steady progress, no matter from what point it starts, that forms the chief element of all greatness and goodness.